FRITHIOFS SAGA

AF

ESAIAS TEGNÉR.

TJUGUFÖRSTA UPPLAGAN.

STOCKHOLM.
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

Pris: 50 öre.

FRITHIOFS SAGA

AF

ESAIAS TEGNÉR.

TJUGUFÖRSTA UPPLAGAN.

STOCKHOLM,
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

STOCKHOLM, 1880.

KONGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

1.

Frithiof och Ingeborg.

Der växte uti Hildings gård
två plantor under fostrarns vård.
Ej Norden förr sett två så sköna;
de växte härligt i det gröna.

Den ena som en ek sköt fram,
och som en lans är hennes stam;
men kronan, som i vinden skälfver,
liksom en hjelm sin rundel hvälfver.

Den andra växte som en ros,
när vintern nyss har flytt sin kos;
men våren, som den rosen gömmer,
i knoppen ligger än och drömmer.

Men stormen skall kring jorden gå,
med honom brottas eken då,
och vårsol skall på himlen glöda,
då öppnar rosen läppar röda.

Så växte de i fröjd och lek,
och Frithiof var den unga ek;
men rosen uti dalar gröna
hon hette Ingeborg den sköna.

Såg du de två i dagens ljus,
du tänkte dig i Frejas[1] hus,
der månget litet brudpar svingar
med gula hår och rosenvingar.

---

[1] Kärlekens gudinna.

Men såg du dem i månens sken
kringdansa under lummig gren,
du tänkte: under lundens kransar
elfkungen med sin drottning dansar.

Det var så gladt, det var så kärt,
när han sin första runa[2] lärt.
En kung var ej som han i ära;
den runan fick han Ingborg lära.

Hur glädtigt sam han i sin slup
med henne öfver mörkblå djup!
Hur hjertligt, när han seglen vänder,
hon klappar i små hvita händer!

Det fans ej fogelbo så högt,
som han för henne ej besökt.
Sjelf örnen, som i molnen gungar,
blef plundrad båd' på ägg och ungar.

Det fans ej bäck, hur strid han var,
hvaröfver han ej Ingborg bar.
Det är så skönt, när forsen larmar,
att tryckas af små hvita armar.

Den första blomma, våren födt,
det första smultron, som blef rödt,
det första ax, hvars guld blef moget,
dem bjöd han henne gladt och troget. —

Men barnets dagar flyga bort,
der står en yngling innan kort
med eldig blick, som ber och hoppas,
der står en mö med barm, som knoppas.

Ung Frithiof drog på jagt alltjämt;
den jagten skulle mången skrämt,

---

[2] Bokstaf.

ty utan spjut och utan klinga
den djerfve ville björnen tvinga.

Då kämpade de, bröst mot bröst,
och jägarn segrande, fast klöst,
med ludet byte kom tillbaka;
hur skulle jungfrun det försaka?

Ty mannens mod är qvinnan kärt,
det starka är det sköna värdt;
de bägge passa för hvarannan,
som hjelmen passar sig för pannan.

Men läste han i vinterqväll
vid eldsken ifrån spiselns häll
en sång om strålande Valhalla,[3]
om gudar och gudinnor alla;

Han tänkte: gult är Frejas hår,
ett kornland, som för vinden går.
Från det kan jag ej Ingborgs skilja,
ett nät af guld kring ros och lilja.

Idunas[4] barm är rik, och skönt
han hoppar under silke grönt;
jag vet ett silke, der det hoppar
ljusalfer[5] två med rosenknoppar.

Och Friggas[6] ögon äro blå
som himlen till att se uppå;
jag känner ögon: mot de båda
är ljusblå vårdag mörk att skåda.

Hvi prisas Gerdas[7] kinder så,
en nyfäld snö med norrsken på?

---

[3] Gudarnas boning. [4] Ungdoms-gudinnan. [5] *Alfer* eller *elfvor*, ett slags naturväsen. De goda och sköna kallades *ljusalfer*, de onda *svartalfer*. [6] Maka åt *Oden*, den förnämste bland gudarna. [7] Maka åt *Frej*, årsväxtens gud.

Jag kinder sett: en dag som tänder
två morgonrodnader i sänder.

Jag vet ett hjerta lika ömt
som Nannas, fast ej så berömdt.
Med rätta prisas du af skalder,
du Nannas lyckelige Balder![8]

O! att som du jag finge dö,
begråten af en trogen mö,
så öm, så trogen som din Nanna;
hos Hel[9] jag ville gerna stanna. —

Men kungadottern satt och qvad
en hjeltesång och väfde glad
i duken in den hjeltens under
och vågor blå och gröna lunder.

Der växte in i snöhvit ull
de sköldar utaf spoladt gull,
och röda flögo stridens lansar,
men styft af silfver var hvart pansar.

Dock, hur hon väfver, dag från dag,
får hjelten Frithiofs anletsdrag,
och som de blicka fram ur väfven,
då rodnar hon, men glädes äfven.

Men Frithiof skär, hvar han går fram,
ett I, ett F i björkens stam.
De runor gro med fröjd och gamman,
liksom de ungas hjertan, samman.

När dagen uppå fästet står,
verlds-kungen med de gyllne hår,
och lifvet rörs och menskor vandra,
då tänka de blott på hvarandra.

---

[8] Fromhetens gud. *Nanna* var hans maka. [9] Dödens gudinna.

När natten uppå fästet står,
verlds-modern med de mörka hår,
och tystnad rår och stjernor vandra,
då drömma de blott om hvarandra.

”Du jord, som smyckar dig hvar vår
med blommor i ditt gröna hår,
gif mig de skönsta! jag vill vira
en krans af dem att Frithiof sira.”

”Du haf, som satt din dunkla sal
med perlor full i tusental,
gif mig de skönaste, de bästa!
kring Ingborgs hals vill jag dem fästa.”

”Du knapp på Odens kungastol,
du verldens öga, gyllne sol!
Var du blott min, din blanka skifva
till sköld jag ville Frithiof gifva.”

”Du lykta i Allfaders[10] hus,
du måne med ditt bleka ljus!
Var du blott min, jag gaf dig gerna
till smycke åt min sköna tärna.” —

Men Hilding sade: ”Fosterson,
den älskog vänd din håg ifrån!
Ej lika falla ödets lotter,
den tärnan är kung Beles dotter.

Till Oden sjelf i stjernklar sal
uppstiger hennes ättartal;[1]
du är blott Thorstens son; gif vika!
ty lika trifves bäst med lika.”

Men Frithiof log: ”Mitt ättartal
går nedåt i de dödas dal.

---

[10] Ett af Odens binamn. [1] Slägtledning.

Nyss slog jag skogens kung så luden,
hans anor ärfde jag med huden.

Friboren man ej vika vill,
ty verlden hör den frie till.
Hvad lyckan bröt, kan hon försona,
och hoppet bär en konungs krona.

Högättad är all kraft, ty Thor,[2]
dess ättefar, i Thrudvang bor.
Han väger börden ej, men värdet:
en väldig friare är svärdet.

Jag kämpar om min unga brud,
om ock det var med dundrets gud.
Väx trygg, väx glad, min hvita lilja,
ve den, som dig och mig vill skilja!"

2.

Kung Bele och Thorsten Vikingsson.

Kung Bele, stödd på svärdet, i kungssal stod,
hos honom Thorsten Vikingsson,[3] den bonde god,
hans gamle vapenbroder, snart hundraårig,
och ärrig som en runsten[4] och silfverhårig.

De stodo, som bland bergen två offerhus
åt hedna gudar vigda, nu halft i grus;
men visdomsrunor många på muren täljas,
och höga forntidsminnen i hvalfven dväljas.

---

[2] Kraftens och åskans gud. *Thrudvang* kallades hans borg. [3] Frithiofs fader. [4] Sten med inhuggna runor eller bokstäfver; sådana plägade resas på grafvar eller eljest såsom minnesmärke.

”Det lider emot qvällen”, sad’ Bele kung,
”ej mjödet vill mig smaka, och hjelm käns tung.
Inför mitt öga mörkna de menskoöden,
men Valhall skiner närmre, jag anar döden.

Jag kallat mina söner och din också,
ty de tillsammans höra, liksom vi två.
En varning vill jag gifva de örnar unga,
förr’n orden somnat alla på död mans tunga.” —

Då trädde de i salen, som kung befalt,
och främst bland dem gick Helge, en mörk gestalt.
Han dvaldes helst bland spåmän kring altarrunden
och kom med blod på händren ur offerlunden.

Derefter syntes Halfdan, ljuslockig sven,
hvart anletsdrag var ädelt, men vekligt än.
Till lek han tycktes bära ett svärd vid bälte
och liknade en jungfru, förklädd till hjelte.

Men efter dem kom Frithiof i mantel blå,
ett hufvud var han högre än bägge två.
Han stod emellan brödren, som dag står mogen
emellan rosig morgon och natt i skogen.

”I söner”, sade kungen, ”min sol går ned.
I endrägt styren riket, i brödrafred!
ty endrägt håller samman: hon är som ringen
på lansen; den förutan hans kraft är ingen.

Låt styrkan stå som dörrsven vid landets port,
och friden blomstra inom å hägnad ort!
Till skygd blef svärdet gifvet, men ej till skada,
och sköld är smidd till hänglås för bondens lada.

Sitt eget land förtrycker dåraktig man,
ty kungen kan allenast hvad folket kan.
Grönlummig krona vissnar, så snart som mergen
i stammen är förtorkad på nakna bergen.

På pelarstoder fyra står himlens rund,
men tronen hvilar endast på lagens grund.
När väld på tinget dömmer, står ofärd nära;
men rätt är landets fromma och kungens ära.

Väl dväljas gudar, Helge, i disarsal,[5]
men ej som snäckan dväljes i slutet skal.
Så långt som dagsljus skiner, som stämma ljudar,
så långt som tanke flyger, bo höge gudar.

Nog svika lungans tecken i offrad falk,
och flärd är mången runa, som skärs på balk;[6]
men redligt hjerta, Helge, och friskt tillika,
skref Oden fullt med runor, som aldrig svika.

Var icke hård, kung Helge, men endast fast!
det svärd, som biter skarpast, är böjligast.
Mildt sinne pryder kungen, som blommor skölden,
och vårdag bringar mera än vinterkölden.

En man förutan vänner, om än så stark,
dör hän, som stam i öken med skalad bark;
men vänsäll man han trifves, som träd i lunden,
der bäcken vattnar roten och storm är bunden.

Yfs ej af fädrens ära! en hvar har dock blott sin;
kan du ej spänna bågen, är han ej din.
Hvad vill du med det värde, som är begrafvet?
Stark ström med egna vågor går genom hafvet.

Du Halfdan, glädtigt sinne är vis mans vinst;
men joller höfves ingen, och kungen minst.
Med humle brygges mjödet, ej blott med honung;
lägg stål i svärd och allvar i leken, konung!

För mycket vett fick ingen, hur vis han het,
men litet nog vet mången, som intet vet.

---

[5] Gudasal, tempel. [6] Våra förfäder spådde efter tecken i offerdjurs inelfvor, äfvensom efter läget af vissa med runor försedda balkar eller träskifvor, som kastades på marken.

Fåkunnig gäst i högbänk[7] försmås, men vitter
har ständigt lagets öra, hur lågt han sitter.

Till trofast vän, o Halfdan, till fosterbror
är vägen gen, om också han fjärran bor;
men deremot afsides, långt hän belägen
är oväns gård, om äfven han står vid vägen.

Välj icke till förtrogen hvem helst som vill!
tomt hus står gerna öppet, men rikt stängs till.
Välj en, onödigt är det den andra leta,
och verlden vet, o Halfdan, hvad trenne veta". —

Derefter uppstod Thorsten och talte så:
"Ej höfves kung att ensam till Oden gå.[8]
Vi delat lifvets skiften ihop, kung Bele,
och döden, vill jag hoppas, vi också dele.

Son Frithiof, ålderdomen har hviskat mig
i örat mången varning, den ger jag dig.
På ätthög[9] Odens foglar[10] slå ned i Norden,
men på den gamles läppar mångvise orden.

Främst vörda höga gudar! ty ondt och godt,
som storm och solsken, komma från himlen blott.
De se i hjertats lönhvalf, fast det är slutet,
och långa år få gälda hvad stunden brutit.

Lyd kungen! *En* skall styra med kraft och vett;
skum natt har många ögon, men dagen ett.
Helt lätt den bättre, Frithiof, fördrar den bäste,
och egg har svärdet nödig, men äfven fäste.

Hög kraft är gudars gåfva; men, Frithiof, mins,
att styrka båtar föga, der vett ej fins.

---

[7] Förnämsta sittplatsen i de gamles boningar. [8] Gå till Oden = dö. [9] Grafhög. [10] Enligt den gamla nordiska gudasagan hade Oden två korpar, som flögo kring verlden och återförde till honom underrättelse om alla tilldragelser.

Tolfmannakraft har björnen, af *en* man slagen;
mot svärdshugg hålles skölden, mot våldet lagen.

Af få den stolte fruktas, men hatas af en hvar,
och öfvermod, o Frithiof, är fallets far.
Högt såg jag mången flyga, nu stödd på krycka,
ty vädret rår för årsväxt, och vind för lycka.

Dag skall du prisa, Frithiof, se'n bergad sol sig döljt,
och öl, när det är drucket, och råd, när följdt.
På mången sak förlitar sig ungersvennen,
men striden pröfvar klingan, och nöden vännen.

Nattgammal is tro icke, ej vårdags snö,
ej somnad orm, ej talet af knäsatt mö;
ty qvinnans bröst är svarfvadt på hjul, som rullar,
och vankelmod bor under de liljekullar.

Du sjelf dör hän, och hän dör hvad dig tillhör;
men en ting vet jag, Frithiof, som aldrig dör,
och det är domen öfver död man: derföre
hvad ädelt är du vilje, hvad rätt du göre!" —

Så varnade de gamle i kungasal,
som skalden varnat sedan i Havamal.[1]
Från slägt till slägte gingo kärnfulla orden,
och djupt ur kumlen[2] hviska de än i Norden.

Derefter talte bägge mång hjertligt ord
allt om sin trogna vänskap, berömd i Nord;
hur trofast intill döden, i nöd och gamman,
två knäppta händer lika, de hållit samman.

"Med rygg mot rygg vi stodo, och hvarifrån
som nornan[3] kom, hon stötte på sköld, min son!
Nu före er till Valhall vi gamle ile;
men edra fäders ande på eder hvile!" —

---

[1] En sång, innehållande Odens vishetsregler. [2] Grafhögar. [3] Nornor kallades tre gudinnor, som bestämde gudars och menniskors öden.

Och mycket talte kungen om Frithiofs mod,
om hjeltekraft, som mer är än kungablod.
Och mycket talte Thorsten om glans, som kröner
de höga Nordlands kungar, de Asasöner.[4]

"Och hållen I tillhopa, I söner tre,
er öfverman — det vet jag — skall Nord ej se;
ty kraft, till kungahöghet osvikligt sluten,
hon är som mörkblå stålrand, kring guldsköld gjuten.

Och helsen till min dotter, den rosenknopp!
I lugn, som det sig höfdes, har hon växt opp;
omhägnen henne, låten ej stormen komma
och fästa i sin hjelmhatt min späda blomma!

På dig, o Helge, lägger jag faderns sorg,
o, älska som en dotter min Ingeborg!
Tvång retar ädelt sinne, men saktmod leder
båd' man och qvinna, Helge, till rätt och heder. —

Men läggen oss, I söner, i högar två
på hvar sin sida fjärden vid bölja blå!
ty hennes sång är ljuflig ännu för anden,
och som ett drapa[5] klinga dess slag vid stranden.

När månen strör kring bergen sitt bleka sken,
och midnattsdaggen faller på bautasten,[6]
då sitta vi, o Thorsten, på högar runda
och språka öfver vattnet om ting, som stunda.

Och nu farväl, I söner! Gån mer ej hit!
Vår gång är till Allfader; vi längta dit,
liksom till hafvet längtar den trötte floden;
men Frej[7] välsigne eder, och Thor och Oden!"

---

[4] Asar, ett folk som från Asien invandrat i Norden och som ansågs härstamma från gudarne. [5] Ett högtidligt lofqväde öfver död furste eller hjelte. [6] Grafsten. [7] Årsväxtens gud.

3.

Frithiof tager arf efter sin fader.

Voro nu satta i hög kung Bele och Thorsten den gamle,
der de sjelfve befalt: på hvar sin sida om fjärden
högarna lyfte sin rund, två bröst, dem döden har åtskilt.
Helge och Halfdan, på folkets beslut, nu togo i sam-arf
riket efter sin far; men Frithiof, som endaste sonen,
delte med ingen och fäste i lugn sin boning på Framnäs.
Tre mil sträckte sig kring den gårdens egor: på tre håll
dalar och kullar och berg, men på fjerde sidan var hafvet.
Björkskog krönte de kullarnas topp, men på sluttande sidor
frodades gyllene korn, och manshög vaggade rågen.
Sjöar, många i tal, sin spegel höllo för bergen,
höllo för skogarna opp, i hvars djup höghornade elgar
hade sin kungliga gång och drucko af hundrade bäckar.
Men i dalarna vida omkring der bette i grönskan
hjordar med glänsande hull och med jufver, som längta
till stäfvan.
Mellan dem spriddes än hit och än dit en oräknelig skara
af hvitulliga får, som du ser hvitaktiga strömoln
flockvis spridda på himmelens hvalf, när det blåser om våren.
Springare två gånger tolf, bångstyriga, fjättrade vindar,
stampande stodo i spiltornas rad och tuggade vallhö,
manarna knutna med rödt och hofvarna blanka af jernskor.
Dryckessalen, ett hus för sig sjelf, var timrad af kärnfur.
Ej fem hundrade män (till tio tolfter på hundra't)[8]
fylde den rymliga sal, när de samlats att dricka om julen.
Genom salen, så lång som han var, gick bordet af stenek,
bonadt och blankt som af stål; högsätes-pelarna båda
stodo för ändan deraf, två gudar, skurna af almträd:
Oden med herskareblick och Frej med solen på hatten.
Nyss emellan de två på sin björnhud (huden var kolsvart,
gapet skarlakansrödt, men klorna skodda med silfver)

[8] Forntidens 100-tal (ett s. k. ”storhundrade”) var = 120.

Thorsten bland vännerna satt, som gästfriheten bland glädjen.
Ofta, när månen bland skyarna flög, förtalde den gamle
under från främmande land, dem han sett, och vikingafärder[9]
fjärran i Östervåg[10] och i Vestersaltet[1] och Gandvik.[2]
Tyst satt lyssnande lag, och dess blickar hängde vid gubbens
läppar, som bi't vid sin ros; men skalden tänkte på Brage,[3]
när med sitt silfverskägg och med runor på tungan han sitter
under den lummiga bok och förtäljer en saga vid Mimers[4]
evigt sorlande våg, han sjelf en lefvande saga.
Midt på golfvet (med halm var det strödt) brann lågan beständigt
gladt på sin murade häll, och igenom det luftiga rökfång[5]
blickade stjernorna in, de himmelska vänner, i salen.
Men kring väggen, på naglar af stål, der hängde det radvis
brynja[6] och hjelm vid hvarann, och här och der dem emellan
blixtrade neder ett svärd, som i vinterqvällen ett stjernskott.
Mera än hjelmar och svärd dock sköldarna lyste i salen,
blanka som solens rund eller månens skifva af silfver.
Gick der stundom en mö kring bordet och fylde i hornen,
slog hon ögonen ned och rodnade: bilden i skölden
rodnade äfven som hon; det gladde de drickande kämpar. —

Rikt var huset: hvar helst som du skådade, mötte ditt öga
fylda källrar och proppade skåp och rågade visthus.
Många klenoder jämväl der gömdes, byten af segern,
guld med runor uppå och det konstarbetade silfver.
Tre ting skattades dock af all den rikedom ypperst:
svärdet, som ärfdes från fader till son, var främst af de trenne,
Angurvadel, så kallades det, och broder till blixten.
Fjärran i Österland[7] var det smidt (som sagan förtäljer),
härdadt i dvärgarnas eld: Björn Blåtand bar det från början.
Björn förlorade dock på en gång båd' svärdet och lifvet
söder i Gröningasund,[8] der han stridde mot väldige Vifell.
Vifell hade en son, het Viking. Men gammal och bräcklig

---

[9] Krigsfärder till sjös. [10] Östersjön. [1] Nordsjön. [2] Hvita hafvet, en vik af Ishafvet. [3] Skaldekonstens gud. [4] Egaren af den hemliga vishetens brunn. [5] Öppning i taket för rökens utsläppande. [6] Bröstharnesk af metall. [7] Asien. [8] Sundet mellan de danska öarna Seland, Möen och Falster.

bodde på Ulleråker[9] en kung med sin blomstrande dotter.
Se, då kom det ur skogarnas djup en oskapelig jätte,
högre till växten än menniskors ätt, och luden och vildsint,
fordrade envigeskamp eller kungadottern och riket.
Ingen vågade kampen likväl, ty det fans ej ett stål, som
bet på hans skalle af jern, och derför nämndes han Jernhös.
Viking allena, som nyss fylt femton vintrar, emottog
striden, i hopp på sin arm och på Angurvadel. I ett hugg
klöf han till midjan det rytande troll och frälste den sköna.
Viking lemnade svärdet till Thorsten, sin son, och från Thorsten
gick det till Frithiof i arf: när han drog det, sken det i salen,
liksom flöge en blixt derigenom, eller ett norrsken.
Hjaltet[10] var hamradt af guld, men runor syntes på klingan,
underbara, ej kända i Nord, men de kändes vid solens
portar,[1] der fäderna bott, förr'n Asarna förde dem hitupp.
Matta lyste de runor alltjämt när fred var i landet,
men när Hildur[2] begynte sin lek, då brunno de alla
röda som hanens kam, när han kämpar: förlorad var den, som
mötte i slagtningens natt den klingan med lågande runor.
Svärdet var vida berömdt, och af svärd var det ypperst i Norden.

Dernäst ypperst i pris var en armring, vida beryktad,
smidd af nordiska sagans Vulkan, af den haltande Vaulund.[3]
Tre mark höll han i vigt, och arbetad var han af rent guld.
Himlen var tecknad derpå med de tolf odödligas borgar,
vexlande månaders bild, men af skalderna nämndes de solhus.
Alfhem skådades der, Frejs borg: det är solen, som nyfödd
börjar att klättra igen för himmelens branter vid julen.
Söqvabäck var der också: i dess sal satt Oden hos Saga,[4]
drack sitt vin ur det gyllene kärl; det kärlet är hafvet,
färgadt med guld af morgonens glöd, och Sagan är våren,
skrifven på grönskande fält med blommor i stället för runor.
Balder syntes jämväl på sin tron, midsommarens sol, som

---

[9] En kungsgård i Upland. [10] Svärdfästet. [1] Solens portar = landet i öster, Asien. [2] Krigsgudinnan. [3] Vulkan var eldens och konstfärdighetens gud enligt de gamle romarnes gudalära. Vaulund var en i de nordiska sagorna berömd smed. [4] Historiens gudinna. Söqvabäck var hennes boning.

gjuter från fästet sin rikedom ner, en bild af det goda;
ty det goda är strålande ljus, men det onda är mörker.
Solen tröttnar att stiga alltjämt, och det goda desslikes
svindlar på höjdernas brant; med en suck försjunka de båda
neder till skuggornas land, till Hel: det är Balder på bålet.
Glitner, den fredliga borg, sågs äfven; förlikande alla
satt der, med vågen i hand, Forsete,[5] domarn på höstting.
Dessa bilder och många ännu, som betecknade ljusets
strider på himmelens hvalf och i menniskans sinne, de voro
skurna af mästarens hand i den ringen. En präktig rubin-
knapp
krönte dess bugtiga rund, som solen kröner sin himmel.
Ringen var länge i slägten ett arf, ty hon ledde sin ättlängd,
endast på mödernet dock, till Vaulund, räknad för stamfar.
En gång stals den klenoden dock bort af röfvaren Sote,
svärmande kring på de nordiska haf; se'n fans han ej åter.
Slutligen taltes det om, att Sote på kusten af Bretland[6]
lefvande satt sig med skepp och med gods i sin murade
grafhög;
men der fann han ej ro, och det spökade ständigt i högen.
Thorsten förnam det ryktet också, och med Bele besteg han
draken[7] och klöf den skummande våg och styrde till stället.
Vid som ett tempelhvalf, som en kungsgård, vore den bäddad
in i grus och grönskande torf, så hvälfde sig högen.
Ljus ock lyste derur. Igenom en springa på porten
tittade kämparna in, och det beckade vikingaskeppet
stod der med ankar och master och rår; men hög i dess
bakstam
satt en förfärlig gestalt: han var klädd i en mantel af lågor.
Bister satt han och skurade der blodfläckade klingan,
kunde ej skura de fläckarna bort: allt guld, som han rånat,
låg i högar omkring, och ringen bar han på armen.
"Stiga vi", hviskade Bele, "dit ner och kämpa mot trollet,
två mot en ande af eld?" Men halfvred svarade Thorsten:
"En mot en var fädernas sed, jag kämpar väl ensam."
Länge tvistades nu, hvem först af de tvenne det tillkom

---

[5] Rättvisans gud. Hans boning hette Glitner. [6] England. [7] Skeppen kallades drakar, emedan fram- och bakstammarna voro bygda i form af hufvudet och stjerten af en drake (orm).

pröfva den vådliga färd; men till slut tog Bele sin stålhjelm,
skakade om två lotter deri, och vid stjernornas skimmer
kände Thorsten igen sin lott. För en stöt af hans jernlans
sprungo riglar och lås, och han nedsteg. — Frågade någon,
hvad han förnam i det nattliga djup, då teg han och ryste.
Bele hörde dock först en sång, den lät som en trollsång;
sedan förnam han ett rasslande ljud, som af klingor som
korsas,
sist ett gräseligt skri; då blef tyst. Ut störtade Thorsten,
blek, förvirrad, förstörd; ty med döden hade han kämpat.
Ringen bar han likväl. "Den är dyrköpt", sade han ofta,
"ty jag har darrat en gång i mitt lif, och det var när jag
tog den."
Smycket var vida berömdt och af smycken ypperst i Norden.

Skeppet Ellida till slut var en af slägtens klenoder.
Viking (sägs det) en gång, när han vände tillbaka från härtåg,
seglade längs med sin strand; då såg han en man på ett
skeppsvrak
sorglöst gungande hän; det var, som han lekte med vågen.
Mannen var hög och af ädel gestalt och hans anlete öppet,
gladt, men föränderligt dock, likt hafvet, som leker i solsken.
Manteln var blå och bältet af guld, besatt med koraller,
skägget hvitt, som vågornas skum, men håret var sjögrönt.
Viking styrde sin snäcka deråt för att berga den arme,
tog den förfrusne hem till sin gård och förplägade gästen.
Dock, när han bjöds af värden till sängs, då log han och sade:
"Vinden är god, och mitt skepp, som du sett, är ej att förakta;
hundrade mil, det hoppas jag visst, jag seglar i afton.
Tack för din bjudning ändå! den är välment; kunde jag endast
ge dig ett minne af mig! men min rikedom ligger i hafvet;
kanske finner du dock i morgon en gåfva på stranden." —
Dagen derpå stod Viking vid sjön, och si! som en hafsörn,
när han förföljer sitt rof, flög in i viken ett drakskepp.
Ingen syntes derpå, ej en gång man märkte en styrman;
rodret dock lette sin bugtiga väg bland klippor och blindskär,
liksom bodde en ande deri: när det nalkades stranden,
refvade seglet sig sjelf, och, ej rördt af menniskohänder,
ankaret sänkte sig ned och bet med sin hulling i djupet.
Stum stod Viking och såg, men då sjöngo de lekande vågor:

"Bergade Ägir [8] ej glömmer sin skuld, han skänker dig draken."
Gåfvan var kunglig att se, ty de bugtiga plankor af eke
voro ej fogade hop som annars, men vuxna tillsammans.
Sträckningen var som en drakes i sjön: i stammen der framme
lyfte han hufvudet högt, och af rödt guld lågade svalget.
Buken var spräcklig med blått och med gult, men baktill vid rodret
slog han sin väldiga stjert i en ringel, fjällig af silfver;
vingarna svarta med kanter af rödt; när han spände dem alla,
flög han i kapp med den susande storm, men örnen blef efter.
Fyldes det skeppet med väpnade män, då skulle du trott dig
skåda en flytande konungastad, en simmande fästning.
Skeppet var vida berömdt, och af skepp var det ypperst i Norden.

Detta och mera dertill tog Frithiof i arf af sin fader.
Knappast fans i de nordiska land en rikare arfving,
om ej en konungason; ty kungars välde är ypperst.
Var han ej konungason, likväl hans sinne var kungligt,
vänsällt, ädelt och mildt, och med hvar dag växte hans rykte.
Kämpar hade han tolf, gråhåriga furstar i idrott,
faderns kamrater, med bröst af stål och med ärriga pannor.
Nederst på kämparnas bänk, jämnårig med Frithiof, en yngling
satt som en ros bland vissnade löf: Björn hette den unge,
glad som ett barn, men fast som en man och vis som en gubbe.
Upp med Frithiof han växt, och de blandat blod med hvarandra,
fosterbröder på nordmanna sätt, [9] och svurit att lefva
samman i lust och i nöd och att hämna hvarandra i döden.
Midt bland kämpar och gästernas mängd, som kommit till graföl,
Frithiof, en sörjande värd, med ögon fylda af tårar,
drack på fädernas vis sin faders minne och hörde
skaldernas sång till hans lof, ett dundrande drapa; men sedan

---

[8] Hafsguden. [9] Det var plägsed i Norden, att då tvenne personer ingingo vänskap i lif och död eller så kalladt fosterbrödralag, sårade de sig båda och läto blodet flyta tillsammans.

steg han i faderns säte, nu hans, och satte sig neder
mellan dess Oden och Frej: det är Thors plats uppe i
Valhall.

4.

Frithiofs frieri.

Väl klingar sången i Frithiofs sal,
och skalderna prisa hans ättartal.
Men sången gläder
ej Frithiof, han hör ej hvad skalden qväder.

Och jorden har åter klädt sig grön,
och drakarna simma igen på sjön.
Men hjeltesonen
han vandrar i skogen och ser på månen.

Nyss var han likväl så lycklig, så glad,
ty muntre kung Halfdan till gäst han bad
och Helge dyster,
och de hade med sig sin sköna syster.

Han satt vid dess sida, han tryckte dess hand
och kände tillbaka en tryckning ibland,
och såg betagen
alltjämt på de kära, de ädla dragen.

De taltes vid om de glada dar,
då morgonens dagg låg på lifvet qvar,
om barndomsminnen,
de rosengårdar i ädla sinnen.

Hon helsade honom från dal och park,
från namnen, som grodde i björkens bark,
och från den kullen,
der ekarna frodas i hjeltemullen.

"Det var ej så trefligt i kungens gård,
ty Halfdan var barnslig och Helge hård.
De kungasöner
de höra ej annat än lof och böner.

Och ingen (här rodnade hon som en ros),
åt hvilken en klagan kunde förtros.
I kungasalar
hur qvaft var det der mot i Hildings dalar!

Och dufvorna, som de matat och tämt,
nu voro de flugna, ty höken dem skrämt.
Ett par allena
var qvar; af de tvenne tag du den ena!

Den dufvan hon flyger väl hem igen,
hon längtar, som andra, väl till sin vän.
Bind under vingen
en vänlig runa! det märker ingen."

Så sutto de hviskande dagen om,
de hviskade ännu, när qvällen kom,
som aftonvindar
om våren hviska i gröna lindar.

Men nu är hon borta, och Frithiofs mod
är borta med henne. Det unga blod
i kinden stiger,
han lågar och suckar alltjämt, och tiger.

Sin sorg, sin klagan med dufvan han skref,
och glad for hon af med sitt kärleksbref;
men ack! tillbaka
hon vände ej mer, hon blef hos sin maka.

Det väsen behagade icke Björn.
Han sade: "Hvad fattas vår unga örn,
så tyst, så sluten?
Är bröstet träffadt, är vingen skjuten?

Hvad vill du? Ha vi ej i öfverflöd
det gula fläsk och det bruna mjöd
och skalder många?
Det tar aldrig slut på de visor långa.

Sant nog, att gångaren stampar i spilt;
på rof, på rof skriker falken vildt.
Men Frithiof jagar
i molnen allena, och tärs och klagar.

Ellida hon har ingen ro på våg,
hon rycker alltjämt på sitt ankartåg.
Ligg still, Ellida!
ty Frithiof är fredlig, han vill ej strida.

Den strådöd[10] är också en död: till slut
jag rister, som Oden, mig sjelf med spjut.
Det kan ej fela,
vi blifva välkomna hos blåhvit Hela."[1] —

Då släppte Frithiof sin drake lös,
och seglet svälde, och vågen fnös.
Rakt öfver fjärden
till kungens söner han styrde färden.

De sutto på Beles hög den dag
och hörde folket och skipade lag;
men Frithiof talar:
den stämman förnimmes kring berg och dalar.

"I kungar, skön Ingeborg är mig kär;
af eder jag henne till brud begär,
och den förening
hon var väl äfven kung Beles mening.

Han lät oss växa hos Hilding opp,
likt ungträn, som växa tillsammans i topp.

---

[10] De gamle nordboarne ansågo skymfligt att dö stråvöden, det vill säga, i säng, af sjukdom. Derför plägade de, såsom Oden, döda sig sjelfva på ålderdomen. [1] Dödens gudinna.

Der ofvanföre
band Freja de toppar med gyllne snöre.

Min far var ej konung, ej jarl[2] en gång,
dock lefver hans minne i skaldens sång.
Höghvälfda grifter
förtälja på runsten min ätts bedrifter.

Lätt kunde jag vinna mig rike och land,
men hellre jag blir på min fädernestrand.
Der vill jag skydda
så kungens gård som den ringes hydda.

Vi äro på Beles hög; han hör
hvart ord i djupet här nedanför.
Med Frithiof beder
den gamle i högen: betänken eder!" —

Då reste sig Helge och talte med hån:
"Vår syster är ej för en bondeson.
Nordlandens drotter[3]
må täfla, ej du, om den Valhallsdotter.

Yfs gerna att helsas för ypperst i Nord,
vinn männer med handkraft och qvinnor med ord!
Men Odinsblodet[4]
till pris ger jag icke åt öfvermodet.

Mitt rike behöfver du ej ta dig an,
jag skyddar det sjelf. Vill du bli min man,
en plats är ledig
ibland mitt husfolk, den kan jag ge dig." —

"Din man blir jag knappast", var Frithiofs svar,
"är man för mig sjelf, som min fader var.
Ur silfverskida
flyg, Angurvadel, du får ej bida!"

---

[2] Styresman eller herskare öfver ett landskap. [3] Konungar. [4] Gudadottern, Ingeborg.

I solen glänste den klinga blå,
och runorna lågade röda derpå.
”Du Angurvadel,
du är dock”, sad’ Frithiof, ”af gammal adel.

Och vore det ej för högens fred,
på stället jag högge dig, svartekung, ned.
Vill dock dig lära
en ann’ gång ej komma mitt svärd för nära.” —

Så sagdt, han klöf i ett hugg allen
kung Helges guldsköld, som hängde på gren.
I två halfrunder
han klang emot högen, det klang inunder.

”Väl träffadt, min klinga! Ligg nu och dröm
om högre bedrifter; till dess förgöm
de runolågor!
Nu segla vi hem öfver mörkblå vågor.”

5.

Kung Ring.

Och kung Ring sköt tillbaka sin guldstol från bord,
och kämpar och skalder
uppstego att lyssna till kungens ord,
berömd i Nord;
han var vis som gud Mimer och from som Balder.

Hans land var som lunden, der gudar bo,
och vapnen komma
ej inom dess gröna, dess skuggiga ro,
och gräsen gro
fridlysta derstädes, och rosorna blomma.

Rättvisan satt ensam, båd' sträng och huld,
på domarstolen,
och friden betalte hvart år sin skuld,
och kornets guld
låg strödt öfver landet och sken i solen.

Och snäckorna[5] kommo med bringa svart,
med hvita vingar,[6]
från hundrade land och förde från hvart
mångfaldig art
af rikdom, som rikdomen tingar.

Men frihet bodde hos friden qvar
i glad förening,
och alla älskade landets far,
fast en och hvar
fritt sade på tinget sin mening.

I tretti vintrar han fredlig och säll
styrt Nordlands söner,
och ingen gått missnöjd hem till sitt tjäll,
och hvarje qväll
hans namn gick till Oden med folkets böner.

Och kung Ring sköt tillbaka sin guldstol från bord,
och alla glade
uppstego att lyssna till kungens ord,
berömd i Nord;
men han suckade djupt, och talte och sade:

"Min drottning sitter i Folkvangs[7] loft
på purpurtäcken,
men här är det gräs öfver hennes stoft,
och blomsterdoft
kringånga dess grafhög vid bäcken.

Ej får jag drottning så god, så skön,
mitt rikes ära.
Till gudarna gick hon, till Valhalls lön;

[5] Skeppen. [6] Seglen. [7] Kärleksgudinnan Frejas sal.

men landets bön,
och barnens, en moder begära.

Kung Bele, som ofta kom till min sal
med sommarvinden,
har lemnat en dotter; hon är mitt val,
den lilja smal
med morgonrodnad på kinden.

Jag vet hon är ung, och den unga mö
helst blomman plockar;
men jag gått i frö, och vintrarna strö
alltre'n sin snö
i kungens de glesnade lockar.

Men kan hon älska en redlig man
med hvitt i håren,
och vill hon ta sig de späda an,
hvars mor försvann,
så bjuder Hösten sin tron åt Våren.

Ta'n guld ur hvalfven, ta'n smycken åt brud
ur skåp af eke;
och följen, I skalder, med harpoljud,
ty sångens gud
är med då vi frie, är med då vi leke." —

Och ut drogo svenner med buller och bång,
med guld och böner,
och skalderna följde, en rad så lång,
med hjeltesång,
och stälde sig fram för kung Beles söner.

De drucko i dagar, de drucko i tre,
men på den fjerde,
hvad svar kung Helge dem månde ge,
åtsporde de,
ty nu de ville å färde.

Kung Helge han offrar båd' falk och häst
i lunden gröna,

han spörjer båd' vala[8] och offerprest,
hvad som är bäst
allt för hans syster, den sköna.

Men lungorna nekade bifall alltjämt,
som prest och vala;
och då gaf kung Helge, den tecknen skrämt,
sitt nej bestämdt,
ty menskan bör lyda, då gudar tala.

Men muntre kung Halfdan han log och sad':
"Farväl med festen!
Kung Gråskägg sjelf bort rida åstad,
jag hulpit glad
den hedersgubben på hästen."

Förbittrade draga de sändmän bort
och budskap bära
om kungens skymf; men han svarar dem torrt,
att inom kort
kung Gråskägg skall hämna sin ära.

Han slog sin härsköld, som hängde å stam
i höga linden.
Då simma drakar på vågen fram
med blodröd kam,
och hjelmarna nicka i vinden.

Och härbud flögo till Helges gård,
som sade dyster:
"Kung Ring är mäktig, den strid blir hård;
i Balders vård,
i templet jag sätter min syster." —

Der sitter den älskande vemodsfull
å fridlyst tilja.
Hon sömmar i silke, hon sömmar i gull
och gråter full
sin barm: det är dagg öfver lilja.

[8] Spåqvinna.

6.

Frithiof spelar schack.

Björn och Frithiof sutto båda
vid ett schackbord, skönt att
skåda.
Silfver var hvarannan ruta,
och hvarannan var af guld.

Då steg Hilding in: "Sitt
neder!
upp i högbänk jag dig leder,
töm ditt horn och låt mig sluta
spelet, fosterfader huld!"

Hilding qvad: "Från Beles
söner
kommer jag till dig med böner.
Tidningarna äro onde,
och till dig står landets hopp."

Frithiof qvad: "Tag dig till
vara,
Björn! ty nu är kung i fara.
Frälsas kan han med en bonde:
den är gjord att offras opp."

"Frithiof, reta icke kungar!
Starka växa örnens ungar;
fast mot Ring de aktas svaga,
stor är deras makt mot din."

"Björn, jag ser, du tornet hotar,
men ditt anfall lätt jag motar.
Tornet blir dig svårt att taga,
drar sig i sin sköldborg[9] in."

"Ingeborg i Baldershagen
sitter och förgråter dagen.
Kan *hon* dig till strids ej
locka,
gråterskan med ögon blå?"

"Drottning, Björn, du fåfängt
jagar,
var mig kär från barndoms-
dagar;
hon är spelets bästa docka,
hur det går, *hon* räddas må."

"Frithiof, vill du icke svara?
Skall din fosterfader fara
ohörd från din gård, emedan
ej ett dockspel vill ta slut?" —

Då steg Frithiof upp och lade
Hildings hand i sin och sade:
"Fader, jag har svarat redan,
du har hört min själs beslut.

Rid att Beles söner lära
hvad jag sagt: de kränkt min
ära,
inga band vid dem mig fästa,
aldrig blir jag deras man." —

"Väl, din egen bana vandra!
Ej kan jag din vrede klandra.
Oden styre till det bästa!"
sade Hilding och försvann.

[9] Så kallades egentligen samlingen af en krigshärs yppersta kämpar, uppstälda såsom en spetsgård omkring konungen och hufvudbanéret.

7.

Frithiofs lycka.

Kung Beles söner gerna drage
från dal till dal att be om svärd!
Mitt få de ej; i Balders hage
der är min valplats, är min verld.
Der vill jag ej tillbaka blicka
på kungars hämnd, på jordens sorg,
men endast gudars glädje dricka
tvemännings med min Ingeborg.

Så länge ännu solen tömmer
sin purpurglans på blomstren varm,
lik rosenfärgadt skir, som gömmer
en blomsterverld, min Ingborgs barm;
så länge irrar jag på stranden,
af längtan, evig längtan tärd,
och ritar suckande i sanden
det kära namnet med mitt svärd.

Hur långsamt gå de tröga stunder!
Du Dellings son,[10] hvi dröjer du?
Har du ej skådat berg och lunder
och sund och öar förr än nu?
Bor ingen mö i vestersalar,
som väntar dig för länge se'n
och flyger till ditt bröst och talar
om kärlek först, om kärlek se'n?

Dock ändtlig, trött af vägens möda,
du sjunker ner ifrån din höjd,
och qvällen drar det rosenröda
sparlakanet för gudars fröjd.
Om kärlek hviska jordens floder,
om kärlek hviskar himlens fläkt.

---

[10] Dagen.

Välkommen, natt, du gudars moder,
med perlor på din bröllopsdrägt!

Hur tyst de höga stjernor skrida,
likt älskarn till en mö på tå!
Flyg öfver fjärden, min Ellida,
skjut på, skjut på, du bölja blå!
Der borta ligga gudens lunder,
till goda gudar styra vi,
och Balderstemplet står derunder,
med kärlekens gudinna i.

Hur lycklig träder jag på stranden!
Du jord, jag ville kyssa dig,
och er, I blommor små, som randen
med hvitt och rödt den krökta stig!
Du måne, som ditt skimmer tömmer
kring lund och tempel, hög och vård,
hur skön du sitter der och drömmer,
lik Saga i en bröllopsgård!

Hvem lärde dig, du bäck, som talar
med blommorna, min känslas röst?
Hvem gaf er, Nordens näktergalar,
den klagan, stulen ur mitt bröst?
Med qvällens rodnad alfer[1] måla
min Ingborgs bild på mörkblå duk;
den bilden kan ej Freja tåla,
hon blåser bort den, afundsjuk.

Dock gerna hennes bild försvinne!
Der är hon sjelf, som hoppet skön
och trogen som ett barndomsminne;
hon kommer med min kärleks lön.
Kom, älskade, och låt mig trycka
dig till det hjerta, du är kär!
Min själs begär, min lefnads lycka,
kom i min famn och hvila der!

---

[1] Se sid. 5, not. 5.

Så smärt som stjelken af en lilja,
så fyllig som en mognad ros!
Du är så ren som gudars vilja,
och dock så varm som Freja tros.
Kyss mig, min sköna! Låt min låga
få genomströmma äfven dig!
Ack! jordens rund och himlens båga
försvinna, när du kysser mig.

Var icke rädd, här fins ej fara;
Björn står der nere med sitt svärd,
med kämpar nog att oss försvara,
om det behöfdes, mot en verld.
Jag sjelf, o att jag strida finge
för dig, som jag dig håller nu!
Hur lycklig jag till Valhall ginge,
om min valkyria[2] vore du!

Hvad hviskar du om Balders vrede?
Han vredgas ej, den fromme gud,
den älskande, som vi tillbede;
vårt hjertas kärlek är hans bud.
Den gud med solsken på sin panna,
med evig trohet i sin barm:
var ej hans kärlek till sin Nanna,
som min till dig, så ren, så varm?

Der står hans bild, han sjelf är nära,
hur mildt han ser på mig, hur huldt!
Till offer vill jag honom bära
ett hjerta varmt och kärleksfullt.
Böj knä med mig! ej bättre gåfva,
ej skönare för Balder fans,
än tvenne hjertan, hvilka lofva
hvarann en trohet, fast som hans.

Till himlen mera än till jorden
min kärlek hör, försmå ej den!

---

[2] Valkyrior voro sköna jungfrur, som tjenade i Valhall. De sändes af Oden till hvarje strid, att föra till Valhall dem som stupat efter tapper kamp.

I himlen är han ammad vorden
och längtar till sitt hem igen.
O, den som re'n der uppe vore!
O, den som nu med dig fick dö
och segrande till gudar fore
i famnen på sin bleka mö!

När då de andra kämpar rida
ur silfverportarna till krig,
jag skulle sitta vid din sida,
en trogen vän, och se på dig.
När Valhalls mör kring bordet bringa
de mjödhorn med sitt skum af gull,
med dig jag ensamt skulle klinga,
och hviska öm och kärleksfull.

En löfsal ville jag oss bygga
på näset vid en mörkblå bugt.
Der låge vi i skuggan trygga
af lunden med den gyllne frukt.
När Valhalls sol sig återtände
(hur klart, hur härligt är dess bloss!)
till gudarna vi återvände,
och längtade dock hem till oss.

Med stjernor skulle jag bekransa
din panna, dina lockars glöd;
i Vingolfs[3] sal jag skulle dansa
min bleka lilja rosenröd;
till dess jag dig ur dansen droge
till kärlekens, till fridens tjäll,
der silfverskäggig Brage sloge
din brudsång ny för hvarje qväll.

Hur vakan sjunger genom lunden!
den sången är från Valhalls strand.
Hur månen skiner öfver sunden!
han lyser ur de dödas land.

---

[3] Frejas borg.

Den sången och det ljuset båda
en verld af kärlek utan sorg;
den verlden ville jag väl skåda
med dig, med dig, min Ingeborg!

Gråt icke! ännu lifvet strömmar
i mina ådror, gråt ej så!
Men kärlekens och mannens drömmar
kringsvärma gerna i det blå.
Ack, blott din famn mot mig du breder,
blott dina ögon se på mig,
hur lätt du lockar svärmarn neder
från gudars salighet till dig! — —

”Tyst, det är lärkan.” Nej, en dufva
i skogen kuttrar om sin tro;
men lärkan slumrar än på tufva
hos maken i sitt varma bo.
De lycklige! dem skiljer ingen,
när dagen kommer eller far,
men deras lif är fritt som vingen,
som bär i skyn det glada par.

”Se, dagen gryr.” Nej, det är flamman
af någon vårdkas österut.
Ännu vi kunna språka samman,
än har den kära natt ej slut.
Försof dig, dagens gyllne stjerna,
och morna se'n dig långsamt till!
För Frithiof må du sofva gerna
till Ragnarök,[4] om du så vill.

Dock, det är fåfängt till att hoppas,
der blåser re'n en morgonvind,
och redan österns rosor knoppas
så friska som på Ingborgs kind.
En vingad sångarskara qvittrar
(en tanklös hop) i klarnad sky,

[4] Verldens undergång.

och lifvet rörs och vågen glittrar,
och skuggorna och älskarn fly.

Der kommer hon i all sin ära!
Förlåt mig, gyllne sol, min bön!
Jag känner det, en gud är nära,
hur präktig är hon dock, hur skön!
O, den som fram i banan trädde
så väldig, som du träder nu,
och stolt och glad sin lefnad klädde
i ljus och seger, liksom du!

Här ställer jag inför ditt öga
det skönaste du sett i Nord.
Tag henne i din vård, du höga!
hon är din bild på grönklädd jord.
Dess själ är ren som dina strålar,
dess öga som din himmel blått,
och samma guld, din hjessa målar,
har hon i sina lockar fått. —

Farväl min älskade! En annan,
en längre natt vi ses igen.
Farväl! Ännu en kyss på pannan,
och en på dina läppar än!
Sof nu, och dröm om mig och vakna
vid middag; och med trogen själ
tälj timmarna som jag, och sakna
och brinn som jag! Farväl, farväl!

8.

Afskedet.

Ingeborg.

Det dagas re'n, och Frithiof kommer icke!
I går likväl var redan tinget utlyst

på Beles hög: den platsen valdes rätt;
hans dotters öde skulle der bestämmas.
Hur många böner har det kostat mig,
hur många tårar, räknade af Freja,
att smälta hatets is kring Frithiofs hjerta
och locka löftet från den stoltes mun,
att åter bjuda handen till försoning!
Ack! mannen är dock hård, och för sin ära
(så kallar han sin stolthet) räknar han
ej just så noga, om han skulle krossa
ett troget hjerta mera eller mindre.
Den arma qvinnan, sluten till hans bröst,
är som en mossväxt, blommande på klippan
med bleka färger: blott med möda håller
den obemärkta sig vid hällen fast,
och hennes näring äro nattens tårar.

I går alltså blef då mitt öde afgjordt,
och aftonsolen har gått ner deröfver.
Men Frithiof kommer ej! De bleka stjernor,
en efter annan, slockna och försvinna,
och med hvar enda utaf dem, som släcks,
går en förhoppning i mitt bröst till grafven.
Dock, hvarför också hoppas? Valhalls gudar
ej älska mig, jag har förtörnat dem.
Den höge Balder, i hvars skygd jag vistas,
är förolämpad, ty en mensklig kärlek
är icke helig nog för gudars blickar,
och jordens glädje får ej våga sig
inunder hvalfven, der de allvarsamma,
de höga makter ha sin boning fäst. —
Och likafullt, hvad är mitt fel, hvi vredgas
den fromme guden öfver jungfruns kärlek?
Är han ej ren som Urdas blanka våg, [5]
ej oskuldsfull som Gefions [6] morgondrömmar?
Den höga solen vänder icke bort
från tvenne älskande sitt rena öga;
och dagens enka, stjernenatten, hör

[5] Urdas våg eller Urdarbrunnen, tidens källa. [6] Jungfru-gudinnan.

midt i sin sorg med glädje deras eder.
Hvad som är lofligt under himlens hvalf,
hur blef det brottsligt under tempelhvalfvet?
Jag älskar Frithiof. Ack, så långt tillbaka,
som jag kan minnas, har jag älskat honom;
den känslan är ett årsbarn med mig sjelf;
jag vet ej, när hon börjat, kan ej ens
den tanken fatta, att hon varit borta.
Som frukten sätter sig omkring sin kärna
och växer ut och rundar omkring henne
i sommarsolens sken sitt klot af guld:
så har jag äfven vuxit ut och mognat
omkring den kärnan, och mitt väsen är
det yttre skalet endast af min kärlek.
Förlåt mig, Balder! Med ett troget hjerta
jag trädde i din sal, och med ett troget
vill jag gå derifrån: jag tar det med mig
utöfver Bifrosts bro [7] och ställer mig
med all min kärlek fram för Valhalls gudar.
Der skall han stå, en Asason som de,
och spegla sig i sköldarna och flyga
med lösta dufvovingar genom blå,
oändlig rymd uti Allfaders sköte,
hvarfrån han kommit. — Hvarför rynkar du
i morgongryningen din ljusa panna?
I mina ådror flyter, som i dina,
den gamle Odens blod. Hvad vill du, frände?
Min kärlek kan jag icke offra dig,
vill det ej ens; han är din himmel värdig.
Men väl jag offra kan min lefnads lycka,
kan kasta bort den, som en drottning kastar
sin mantel från sig och är likafullt
den samma som hon var. — Det är beslutadt!
Det höga Valhall skall ej blygas för
sin fränka: [8] jag vill gå emot mitt öde,
som hjelten går mot sitt. — Der kommer Frithiof.
Hur vild, hur blek! Det är förbi, förbi!

---

[7] Regnbågen. De gamle nordboarna förestälde sig regnbågen som en bro mellan himmelen och jorden. [8] Slägting.

Min vreda norna[9] kommer jämte honom.
Var stark, min själ! — Välkommen, sent omsider!
Vårt öde är bestämdt, det står att läsa
uppå din panna.

Frithiof.

Stå der icke äfven
blodröda runor, talande om skymf
och hån och landsflykt?

Ingeborg.

Frithiof, sansa dig,
berätta hvad som händt! det värsta anar
jag länge se'n, jag är beredd på allt.

Frithiof.

Jag kom till tinget uppå ättehögen,
och kring dess gröna sidor, sköld vid sköld
och svärd i handen, stodo Nordens män,
den ena ringen innanför den andra,
upp emot toppen; men på domarstenen,
mörk som ett åskmoln, satt din broder Helge,
den bleke blodman med de skumma blickar;
och jämte honom, ett fullvuxet barn,
satt Halfdan, tanklöst lekande med svärdet.
Då steg jag fram och talte: "Kriget står
och slår på härsköld invid landets gränser;
ditt rike, konung Helge, är i fara:
gif mig din syster, och jag lånar dig
min arm i striden, den kan bli dig nyttig.
Låt grollet vara glömdt emellan oss!
ej gerna när jag det mot Ingborgs broder.
Var billig, konung, rädda på en gång
din gyllne krona och din systers hjerta!
Här är min hand. Vid Asa-Thor,[10] det är
den sista gång hon bjuds dig till försoning." —

---

[9] Se sid. 12, not. 3. [10] Se sid. 8, not. 2.

Då blef ett gny på tinget. Tusen svärd
sitt bifall hamrade på tusen sköldar,
och vapenklangen flög mot skyn, som glad
drack fria männers bifall till det rätta.
"Gif honom Ingeborg, den smärta liljan,
den skönaste, som växt i våra dalar;
han är den bästa klingan i vårt land,
gif honom Ingeborg!" — Min fosterfader,
den gamle Hilding, med sitt silfverskägg,
steg fram och höll ett tal af vishet fullt,
med korta kärnspråk, klingande som svärdshugg;
och Halfdan sjelf ifrån sitt kungasäte
sig reste, bedjande med ord och blickar.
Det var förgäfves; hvarje bön var spild,
liksom ett solsken slösadt bort på klippan;
det lockar ingen växt från hennes hjerta;
och konung Helges anlet blef sig likt,
ett bleklagdt nej på mensklighetens böner.
"Åt bondesonen (sade han föraktligt)
jag kunnat Ingborg ge, men tempelskändarn
syns mig ej passa för Valhalladottern.
Har du ej, Frithiof, brutit Balders fred,
har du ej sett min syster i hans tempel,
när dagen gömde sig för edert möte?
Ja, eller nej!" Då skallade ett rop
ur mannaringen: "Säg blott nej, säg nej!
vi tro dig på ditt ord, vi fria för dig,
du Thorstens son, så god som kungasonen;
säg nej, säg nej, och Ingeborg är din!" —
"Min lefnads lycka hänger på ett ord
(sad' jag), men frukta ej för det, kung Helge!
Jag vill ej ljuga mig till Valhalls glädje,
och ej till jordens. Jag har sett din syster,
har talt med henne uti templets natt,
men Balders fred har jag ej derför brutit." —
Jag fick ej tala mer. Ett sorl af fasa
flög tinget genom: de, som stodo närmast,
sig drogo undan, liksom för en pestsjuk;
och när jag såg mig om, den dumma vantron
förlamat hvarje tunga, kalkat hvit

hvar kind, nyss blossande af glad förhoppning.
Då segrade kung Helge. Med en röst
så hemsk, så dyster som den döda valans [1]
i Vegtamsqvida, [2] när hon sjöng för Oden
om Asars ofärd och om Helas seger,
så hemskt han talte: "Landsflykt eller död
jag kunde sätta, efter fädrens lagar,
uppå ditt brott; men jag vill vara mild,
som Balder är, hvars helgedom du skymfat.
I vesterhafvet ligger det en krans
af öar, dem jarl Angantyr beherskar.
Så länge Bele lefde, jarlen gaf
hvart år sin skatt; se'n har den uteblifvit.
Drag öfver böljan hän och indrif skatten!
det är den bot, jag fordrar för din djerfhet.
Det sägs, tillade han med nedrigt hån,
att Angantyr är hårdhändt, att han rufvar
som draken Fafner på sitt guld, men hvem
står mot vår nye Sigurd Fafnersbane? [3]
En mera manlig bragd försöke du,
än dåra jungfrur uti Balders hage!
Till nästa sommar vänta vi dig här
med all din ära, framför allt med skatten.
Om icke, Frithiof, är du hvar mans niding [4]
och för din lifstid fridlös i vårt land." —
Så var hans dom, och härmed löstes tinget.

Ingeborg.

Och ditt beslut?

Frithiof.

Har jag väl mer ett val?
Är ej min ära bunden vid hans fordran?
Den skall jag lösa, om ock Angantyr

---

[1] Se sid. 27, not. 8. [2] Ett gammalt nordiskt qväde. [3] Sigurd, som dödade ormen Fafner och derför fick tillnamnet Fafnersbane, var den ypperste af alla kämpar, som omtalas i de gamla sagorna. [4] D. v. s. att hvar man egde rätt att ostraffadt behandla hans lif och egendom efter godtfinnande.

förgömt sitt lumpna guld i Nastrands[5] floder.
I dag ännu far jag.

Ingeborg.

Och lemnar mig?

Frithiof.

Nej, icke lemnar dig, du följer med.

Ingeborg.

Omöjligt!

Frithiof.

Hör mig, hör mig, förr'n du svarar!
Din vise broder Helge tycks ha glömt,
att Angantyr var vän utaf min fader,
liksom af Bele; kanske gifver han
med godo hvad jag fordrar; men om icke,
en väldig öfvertalare, en skarp,
har jag, han hänger vid min venstra sida.
Det kära guldet skickar jag till Helge,
och dermed löser jag oss bägge från
den krönte hycklarns offerknif för alltid.
Men sjelfve, sköna Ingborg, hissa vi
Ellidas segel öfver okänd våg;
hon gungar oss till någon vänlig strand,
som skänker fristad åt en biltog[6] kärlek.
Hvad är mig Norden, hvad är mig ett folk,
som bleknar för ett ord af sina diar[7]
och vill med fräcka händer gripa i
mitt hjertas helgedom, mitt väsens blomkalk?
Vid Freja, det skall icke lyckas dem.
En usel träl är bunden vid den torfva,
der han blef född, men jag vill vara fri,
så fri som bergens vind. En hand full stoft
utaf min faders hög och en af Beles

---

[5] Nastrand eller likstranden kallades de osaligas hemska boning i underjorden. [6] Landsflyktig, fredlös. [7] Höfdingar.

få ännu rum om skeppsbord; det är allt
hvad vi behöfva utaf fosterjorden.
Du älskade, det fins en annan sol
än den, som bleknar öfver dessa snöberg;
det fins en himmel, skönare än här,
och milda stjernor med gudomlig glans
se ner derfrån i varma sommarnätter,
i lagerlundar på ett troget par.
Min fader, Thorsten Vikingsson, for vida
omkring i härnad och förtalde ofta,
vid brasans sken i långa vinterqvällar,
om Greklands haf och öarna deri,
de gröna lundar i den blanka böljan.
Ett mäktigt slägte bodde fordom der
och höga gudar uti marmortempel.
Nu stå de öfvergifna, gräset frodas
å öde stigar, och en blomma växer
ur runorna, som tala forntids vishet;
och smärta pelarstammar grönska der,
omlindade af Söderns rika rankor.
Men rundt omkring bär jorden af sig sjelf
en osådd skörd, hvad menniskan behöfver,
och gyllne äpplen glöda mellan löfven,
och röda drufvor hänga på hvar gren
och svälla yppiga som dina läppar.
Der, Ingeborg, der bygga vi i vågen
ett litet Norden, skönare än här;
och med vår trogna kärlek fylla vi
de lätta tempelhvalfven, fägna än
med mensklig lycka de förgätna gudar.
När seglarn då med slappa dukar gungar
(ty stormen trifs ej der) förbi vår ö
i aftonrodnans sken och blickar glad
från rosenfärgad bölja upp mot stranden, —
då skall han skåda uppå templets tröskel
den nya Freja (Afrodite, tror jag,
hon nämns i deras språk) och undra på
de gula lockar, flygande i vinden,
och ögon ljusare än Söderns himmel.
Och efter hand kring henne växer opp

ett litet tempelslägte utaf alfer
med kinder, der du tror att Södern satt
i Nordens drifvor alla sina rosor. —
Ack, Ingeborg, hur skön, hur nära står
all jordisk lycka för två trogna hjertan!
Blott de ha mod att gripa henne fatt,
hon följer villigt med och bygger dem
ett Vingolf [8] redan här inunder molnen.
Kom, skynda! hvarje ord, som talas än,
tar bort ett ögonblick ifrån vår sällhet.
Allt är beredt, Ellida spänner redan
de mörka örnevingarna [9] till flygt,
och friska vindar visa vägen från,
för evigt från den vantrofylda stranden.
Hvi dröjer du?

Ingeborg.

Jag kan ej följa dig.

Frithiof.

Ej följa mig?

Ingeborg.

Ack, Frithiof, du är lycklig!
Du följer ingen, du går sjelf förut,
som stammen på ditt drakskepp, men vid rodret
din egen vilja står och styr din fart
med stadig hand utöfver vreda vågor.
Hur annorlunda är det ej med mig!
Mitt öde hvilar uti andras händer,
de släppa ej sitt rof, fastän det blöder;
och offra sig och klaga och förtyna
i långsam sorg, är kungadotterns frihet.

Frithiof.

Är du ej fri, så snart du vill? — I högen
din fader sitter.

---

[8] Se sid. 32, not. 3. [9] Seglen.

Ingeborg.

Helge är min fader,
är mig i faders ställe; af hans bifall
beror min hand, och Beles dotter stjäl
sin lycka ej, hur nära ock den ligger.
Hvad vore qvinnan, om hon slet sig lös
ifrån de band, hvarmed Allfader fäst
invid den starke hennes svaga väsen?
Den bleka vattenliljan liknar hon:
med vågen stiger hon, med vågen faller,
och seglarns köl går öfver henne fram
och märker icke, att han skär dess stängel.
Det är nu hennes öde; men likväl,
så länge roten hänger fast i sanden,
har växten än sitt värde, lånar färgen
af bleka syskonstjernor ofvanfrån,
en stjerna sjelf uppå de blåa djupen.
Men rycker hon sig lös, då drifver hon,
ett vissnadt blad, omkring den öde böljan.
Förliden natt — den natten var förfärlig,
jag väntade dig ständigt, och du kom ej,
och nattens barn, de allvarsamma tankar,
med svarta lockar gingo jämt förbi
mitt vakna öga, brinnande och tårlöst,
och Balder sjelf, blodlöse guden, såg
med blickar fulla utaf hot uppå mig —
förliden natt har jag betänkt mitt öde,
och mitt beslut är fattadt: jag blir qvar,
ett lydigt offer vid min broders altar.
Dock var det väl, att jag ej hört dig då
med dina öar, diktade i molnen,
der aftonrodnan ligger ständigt kring
en enslig blomsterverld af frid och kärlek.
Hvem vet, hur svag man är? Min barndoms drömmar,
de länge tystade, stå upp igen
och hviska i mitt öra med en röst
så välbekant, som vore det en systers,
så öm, som vore det en älskares.
Jag hör er icke, nej, jag hör er icke,

I lockande, I fordom kära stämmor!
Hvad skulle jag, ett Nordens barn, i Södern?
Jag är för blek för rosorna deri,
för färglöst är mitt sinne för dess glöd,
det skulle brännas af den heta solen,
och längtansfullt mitt öga skulle se
mot Nordens stjerna, hvilken står alltjämt,
en himmelsk skildtvakt, öfver fädrens grafvar.
Min ädle Frithiof skall ej flykta från
det kära land, han föddes att försvara;
skall icke kasta bort sitt rykte för
en sak så ringa som en flickas kärlek.
Ett lif, der solen spinner, år från år,
den ena dagen alltid lik den andra,
ett skönt, men evigt enahanda är
för qvinnan endast; men för mannens själ,
och helst för din, blef lifvets stiltje tröttsam.
Du trifves bäst, när stormen tumlar kring
på skummig gångare utöfver djupen
och på din planka, uppå lif och död,
du kämpa får med faran om din ära.
Den sköna öknen, som du målar, blefve
en graf för bragder, icke födda än,
och med din sköld förrostades jämväl
ditt fria sinne. Så skall det ej vara!
Ej jag skall stjäla bort min Frithiofs namn
ur skaldens sånger, icke jag skall släcka
min hjeltes ära i dess morgonrodnad.
Var vis, min Frithiof, låt oss vika för
de höga nornor, låt oss rädda ur
vårt ödes skeppsbrott dock ännu vår ära!
vår lefnads lycka kan ej räddas mer.
Vi måste skiljas.

Frithiof.

Hvarför måste vi?
För det en sömnlös natt förstämt ditt sinne?

Ingeborg.

För det mitt värde räddas bör och ditt.

Frithiof.

På mannens kärlek hvilar qvinnans värde.

Ingeborg.

Ej länge älskar han den han ej aktar.

Frithiof.

Med lösa nycker vins hans aktning ej.

Ingeborg.

En ädel nyck är känslan af det rätta.

Frithiof.

Vår kärlek stridde ej mot den i går.

Ingeborg.

I dag ej heller, men vår flykt dess mera.

Frithiof.

Nödvändigheten bjuder henne, kom!

Ingeborg.

Hvad som är rätt och ädelt, är nödvändigt.

Frithiof.

Högt rider solen, tiden går förbi.

Ingeborg.

Ve mig, han *är* förbi, förbi för alltid!

Frithiof.

Besinna dig, är det ditt sista ord?

Ingeborg.

Jag har besinnat allt, det är mitt sista.

Frithiof.

Välan, farväl, farväl, kung Helges syster!

Ingeborg.

O Frithiof, Frithiof, skola *så* vi skiljas?
Har du ej någon vänlig blick att ge
åt barndomsvännen, ingen hand att räcka
åt den olyckliga, du älskat förr?
Tror du, jag står på rosor här och visar
min lefnads lycka leende ifrån mig
och sliter utan smärta ur mitt bröst
ett hopp, som växt tillhopa med mitt väsen?
Var icke du mitt hjertas morgondröm?
Hvar glädje, som jag kände, hette Frithiof,
och allt hvad lifvet stort och ädelt har
tog dina anletsdrag inför mitt öga.
Fördunkla ej den bilden för mig, möt
med hårdhet ej den svaga, när hon offrar
hvad henne kärast var på jordens rund,
hvad henne kärast blir i Valhalls salar!
Det offret, Frithiof, är nog tungt ändå;
ett ord till tröst det kunde väl förtjena.
Jag vet, du älskar mig, har vetat det,
allt se'n mitt väsen började att dagas,
och säkert följer dig din Ingborgs minne
i många år ännu, hvart helst du far.
Men vapenklangen döfvar sorgen dock,
hon blåser bort uppå de vilda vågor
och törs ej sätta sig på kämpens bänk
vid dryckeshornet firande sin seger.
Blott då och då, när uti nattens frid
du mönstrar än en gång förflutna dagar,
då skymtar fram bland dem en bleknad bild:
du känner honom väl, han helsar dig
från kära trakter, det är bilden af
den bleka jungfrun uti Balders hage.
Du må ej visa honom bort, fastän
han blickar sorgligt, du må hviska honom
ett vänligt ord i örat: nattens vindar

på trogna vingar föra det till mig,
en tröst likväl, jag har ej någon annan! —
För mig är intet, som förströr min saknad;
i allt, som omger mig, har hon en målsman.
De höga tempelhvalfven tala blott
om dig, och gudens bild, som skulle hota,
tar dina anletsdrag, när månen skiner.
Ser jag åt sjön, der sam din köl och skar
i skum sin väg till längterskan på stranden.
Ser jag åt lunden, der står mången stam
med Ingborgs runor ritade i barken.
Nu växer barken ut, mitt namn förgås,
och det betyder döden, säger sagan.
Jag frågar dagen, hvar han såg dig sist,
jag frågar natten, men de tiga still,
och hafvet sjelf, som bär dig, svarar på
min fråga endast med en suck mot stranden.
Med aftonrodnan skall jag skicka dig
en helsning, när hon släcks i dina vågor,
och himlens långskepp, molnen, skola ta
om bord en klagan från den öfvergifna.
Så skall jag sitta i min jungfrubur,
en svartklädd enka efter lifvets glädje,
och sömma brutna liljor uti duken,
tills en gång våren väft sin duk och sömmar
den full med bättre liljor på min graf.
Men tar jag harpan för att sjunga ut
oändlig smärta uti djupa toner,
då brister jag i gråt som nu — —

Frithiof.

Du segrar, Beles dotter, gråt ej mera!
Förlåt min vrede! det var blott min sorg,
som för ett ögonblick tog vredens drägt;
den drägten kan hon icke bära länge.
Du är min goda norna, Ingeborg:
hvad ädelt är, lär bäst ett ädelt sinne.
Nödvändighetens vishet kan ej ha
en bättre förespråkerska än dig,

du sköna vala med de rosenläppar!
Ja, jag vill vika för nödvändigheten,
vill skiljas från dig, men ej från mitt hopp;
jag tar det med mig öfver vestervågor,
jag tar det med mig intill grafvens port.
Med nästa vårdag är jag här igen;
kung Helge, hoppas jag, skall se mig åter.
Då har jag löst mitt löfte, fylt hans fordran,
försont jämväl det brott, man diktat på mig,
och då begär jag, nej, jag fordrar dig
på öppet ting emellan blanka vapen,
ej utaf Helge, men af Nordens folk;
det är din giftoman, du kungadotter!
Jag har ett ord att säga den, som vägrar.
Farväl till dess, var trogen, glöm mig ej,
och tag till minne af vår barndomskärlek
min armring här, ett skönt Vaulunderverk,[10]
med himlens under ritade i guldet:
det bästa undret är ett troget hjerta.
Hur skönt han passar till din hvita arm,
en lysmask, lindad kring en liljestängel!
Farväl, min brud, min älskade, farväl,
om några måna'r är det annorlunda!

(Går.)

Ingeborg.

Hur glad, hur trotsig, hur förhoppningsfull!
Han sätter spetsen af sitt goda svärd
på nornans bröst och säger: Du skall vika!
Du arme Frithiof, nornan viker ej,
hon går sin gång och ler åt Angurvadel.
Hur litet känner du min mörke broder!
Ditt öppna hjeltesinne fattar ej
det dystra djupet utaf hans och hatet,
som glöder i hans afundsjuka barm.
Sin systers hand ger han dig aldrig; förr
han ger sin krona, ger sitt lif till spillo
och offrar mig åt gamle Oden eller

---

[10] Om Vaulund se sid. 16, not. 3.

åt gamle Ring, som nu han kämpar mot. —
Hvart helst jag ser, fins intet hopp för mig;
dock är jag glad, det lefver i ditt hjerta.
Jag vill behålla för mig sjelf min smärta,
men alla goda gudar följe dig!
Här på din armring dock sig räkna låter
hvar särskild månad af en långsam sorg;
två, fyra, sex — då kan du vara åter,
men finner icke mer din Ingeborg.

9.

Ingeborgs klagan.

Nu är det höst,
stormande häfver sig hafvets bröst.
Ack, men hur gerna jag sute
ändå der ute!

Länge jag såg
seglet i vester, det flög på sin våg.
Ack! det är lyckligt, får följa
Frithiof på bölja.

Bölja, du blå,
sväll ej så högt! det går fort nog ändå.
Lysen, I stjernor, och sägen
seglaren vägen!

När det blir vår,
kommer han hem, men den älskade går
ej till hans möte i salen,
icke i dalen;

ligger i mull,
bleknad och kall för sin kärleks skull,
eller hon klagar och blöder,
offrad af bröder. —

Falk, som han glömt!
du skall bli min; jag vill älska dig ömt.
Sjelf vill jag mata för egarn
vingade jägarn.

Här på hans hand
virkar jag in dig i dukens rand,
vingar af silfver och rika
guldklor tillika.

Falkvingar tog
Freja en gång och kring rymderna drog,
sökte i norr och i söder
älskade Öder. [1]

Länte du ock
vingarna ut, de ej bure mig dock.
Döden allena mig bringar
gudarnas vingar.

Jägare skön,
sitt på min skullra och blicka åt sjön!
Ack! hur vi längte och blicke,
kommer han icke.

När jag är död,
kommer han säkert; mins då hvad jag bjöd:
helsa och helsa du åter
Frithiof, som gråter!

10.

Frithiof på hafvet.

Men på stranden stod
kung Helge och qvad

---

[1] Frejas gemål.

med förbittradt mod,
och till trollen han bad.

Se, då mörknar himlabågen,
dundret går kring öde rum,
och i djupet kokar vågen,
och dess yta höljs med skum.
Blixtarna i molnen draga
här och der en blodig rand,
alla hafvets foglar jaga
skrikande emot sin strand.

"Hårdt blir vädret, bröder!
Stormens vingar hör jag
flaxande i fjärran,
men vi blekna ej.
Sitt du lugn i lunden,
tänk på mig och längta,
skön i dina tårar,
sköna Ingeborg!"

Mot Ellidas stam
drog ett trollpar till fejd.
Det var vindkall Ham, [2]
det var snöig Hejd. [2]

Och då lösas stormens vingar,
och den vilde doppar dem
än i djupet, än han svingar
hvirflande mot gudars hem. [3]
Alla fasans makter skrida,
ridande på vågens topp,
ur den skummiga, den vida,
bottenlösa grafven opp.

"Skönare var färden
uti månens skimmer

[2] Hafsvidunder. [3] Himmelen.

öfver spegelvågor
hän mot Balders lund.
Varmare, än här är,
var vid Ingborgs hjerta,
hvitare än hafsskum
svälde hennes barm."

Nu Solundar-ö [4]
står ur våg, som går hvit;
der är stillare sjö,
der är hamn, styr dit!

Men förvågen viking rädes
ej så lätt på trofast ek,
står vid styret sjelf och glädes
åt de vilda vindars lek.
Hårdare han seglen fäster,
skarpare han vågen skär.
Rakt i vester, rakt i vester
skall det gå, hvart böljan bär.

"Lyster mig att kämpa
än en stund mot stormen.
Storm och nordbo trifvas
väl ihop på sjön.
Ingborg skulle blygas,
om dess hafsörn flöge
rädd, med slappa vingar,
för en il i land."

Men nu växer våg,
nu fördjupas göl,
och det hviner i tåg
och det knakar i köl.

Dock, hur vågorna må strida,
tumlande nu med, nu mot,

[4] En ö utanför norska kusten.

gudatimrade Ellida
trotsar ännu deras hot.
Som ett stjernskott uti qvällen,
skjuter hon sin fart i fröjd,
hoppar, som en bock på fjällen,
öfver afgrund, öfver höjd.

"Bättre var att kyssa
brud i Balders hage,
än stå här och smaka
saltskum, som yr opp.
Bättre var att famna
kungadotterns midja,
än stå här och gripa
roderstången om."

Men oändlig köld
snöar skyn utur,
och på däck och på sköld
smattrar hagelskur.

Och emellan skeppets stammar
kan du icke se för natt;
der är mörkt som i den kammar,
der den döde blifver satt.
Oförsonlig våg, förtrollad,
vill dra seglaren i qvaf;
hvitgrå, som med aska sållad,
gapar en oändlig graf.

"Blåa bolstrar bäddar
Ran [5] i djupet åt oss,
men mig bida dina
bolstrar, Ingeborg!
Goda drängar lyfta
årorna Ellidas,

[5] *Ran* eller *Rana*, sjögudinna, sjörå.

gudar byggde kölen,
bär oss än en stund."

Öfver styrbord gick
nu en sjö med fart,
i ett ögonblick
spolas däcket klart.

Då från armen Frithiof drager
lödig guldring, tre mark tung,
blank som sol i morgondager,
var en skänk af Bele kung.
Hugger så i stycken ringen,
konstfullt utaf dvärgar gjord,
delar dem och glömmer ingen
utaf sina män om bord.

"Guld är godt att hafva
uppå giljarfärden, [6]
tomhändt träde ingen
ner till sjöblå Ran.
Kall är hon att kyssa,
flyktig till att famna,
men vi fästa hafsbrud
med det brända guld."

Med förnyadt hot
faller stormen på,
och då brister skot,
och då springer rå.

Och mot skeppet, halft begrafvet,
vågorna till äntring gå.
Hur man också öser, hafvet
öser man ej ut ändå.
Frithiof sjelf kan ej sig dölja,

---

[6] *Gilja,* ett gammalt ord, som betyder fria, begära till äkta.

att han döden har om bord.
Högre dock än storm och bölja
ryter än hans herskarord.

"Björn, kom hit till roder,
grip det starkt med björnram!
Sådant väder sända
Valhalls makter ej.
Trolldom är å färde;
Helge niding qvad den
säkert öfver vågen,
jag vill upp och se."

Som en mård han flög
uti masten opp,
och der satt han hög
och såg ned från topp.

Se, då simmar för Ellida
hafshval, lik en lossnad ö,
och två leda hafstroll rida
på hans rygg i skummig sjö.
Hejd, med pelsen snöad neder,
skepna'n lik den hvita björn,
Ham, med vingar, dem han breder
viftande, som stormens örn.

"Nu, Ellida, gäller
visa, om du gömmer
hjeltemod i jernfast,
bugtig barm af ek.
Lyssna till min stämma:
är du gudars dotter,
upp, med kopparkölen
stånga trollad hval!"

Och Ellida hör
på sin herres röst,

med ett språng hon kör
emot hvalens bröst.

Och en blodig stråle ryker
utur såret upp mot sky;
genomborradt vilddjur dyker
vrålande till djupets dy.
På en gång två lansar springa,
slungade af hjeltearm,
midt i luden isbjörns bringa,
midt i becksvart storm-örns barm.

”Bra, Ellida, träffadt!
Ej så hastigt, tror jag,
dyker Helges drakskepp
opp ur blodig dy.
Hejd och Ham ej heller
hålla sjön nu längre:
bittert är att bita
i det blåa stål.”

Och nu stormen flyr
på en gång från sjön,
blott en svallvåg styr
mot den nära ön.

Och på en gång solen träder
som en konung i sin sal,
återlifvar allt och gläder
skepp och bölja, berg och dal.
Hennes sista strålar kröna
klippans topp och dunkel lund,
alla känna nu de gröna
stränderna af Efjesund.[7]

”Stego Ingborgs böner,
bleka mör, mot Valhall,
böjde liljehvita
knän på gudars guld.

[7] På Orkadiska öarna i Nordsjön, norr om Skotland.

Tår i ljusblå ögon,
suck ur svandunsbarmar
rörde Asars hjertan,
låt oss tacka dem!”

Men Ellidas stam,
utaf hvalen stött,
går i marvad [8] fram,
är af färden trött.

Tröttare ändå af färden
äro alla Frithiofs män;
knappast, stödda emot svärden,
hålla de sig uppe än.
Björn på väldig skullra drager
fyra utaf dem i land,
Frithiof ensam åtta tager,
sätter dem kring brasans brand.

”Blygens ej, I bleke!
Våg är väldig viking,
det är hårdt att kämpa
emot hafvets mör.
Se! der kommer mjödhorn
vandrande på guldfot,
värmer frusna lemmar.
Skål för Ingeborg!”

11.

Frithiof hos Angantyr.

Nu är att säga, huru
jarl Angantyr satt än
uti sin sal af furu
och drack med sina män.

Han var så glad i hågen,
såg ut åt blånad ban,
der solen sjönk i vågen
allt som en gyllne svan.

---

[8] Det vill säga att skeppet blifvit vattenfyldt.

Vid fönstret gamle Halvar
stod utanför på vakt.
Han vaktade med allvar,
gaf ock på mjödet akt.
En sed den gamle hade:
han jämt i botten drack,
och intet ord han sade,
blott hornet in han stack.

Nu slängde han det vida
i salen in och qvad:
"Skepp ser jag böljan rida,
den färden är ej glad.
Män ser jag döden nära,
nu lägga de i land,
och tvenne jättar bära
de bleknade på strand." —

Utöfver böljans spegel
från salen jarl såg ned.
"Det är Ellidas segel
och Frithiof, tror jag, med.
På gången och på pannan
käns Thorstens son igen.
Så blickar ingen annan
i Nordens land som den."

Från dryckesbord helt modig
sprang Atle viking då,
svartskäggig berserk,[9] blodig
och grym att se uppå.
"Nu", skrek han, "vill jag pröfva
hvad ryktet ment dermed,
att Frithiof svärd kan döfva
och aldrig ber om fred."

Och upp med honom sprungo
hans bistra kämpar tolf,
på förhand luften stungo
och svängde svärd och kolf.
De stormade mot stranden,
der tröttadt drakskepp stod,
och Frithiof satt å sanden
och talte kraft och mod.

"Lätt kunde jag dig fälla",
skrek Atle med stort gny,
"vill i ditt val dock ställa
att kämpa eller fly.
Men blott om fred du beder,
fastän en kämpe hård,
jag som en vän dig leder
allt upp till jarlens gård."

"Väl är jag trött af färden",
genmälte Frithiof vred,
"dock må vi pröfva svärden,
förr än jag tigger fred."
Då såg man stålen ljunga
i solbrun kämpehand,
på Angurvadels tunga
hvar runa stod i brand.

Nu skiftas svärdshugg dryga
och dråpslag hagla nu,
och bägges sköldar flyga
på samma gång i tu.
De kämpar utan tadel
stå dock i kretsen fast.
Men skarpt bet Angurvadel,
och Atles klinga brast.

---

[9] Kommer af de isländska orden *Ber*, bar, naken, och *Serk*, pansarskjorta. Berserk kallades kämpe som for fram i striden med vildt raseri och utan skyddsvapen. En sådan framfart benämndes berserkagång.

"Mot svärdlös man jag svän-
ger",
sad' Frithiof, "ej mitt svärd,
men lyster det dig länger,
vi pröfva annan färd."
Likt vågor då om hösten
de bägge storma an,
och stålbeklädda brösten
slå tätt emot hvarann.

De brottades som björnar
uppå sitt fjäll af snö,
de spände hop som örnar
utöfver vredgad sjö.
Rotfästad klippa hölle
väl knappast ut att stå,
och lummig jernek fölle
för mindre tag än så.

Från pannan svetten lackar,
och bröstet häfves kallt,
och buskar, sten och backar
uppsparkas öfverallt.
Med bäfvan slutet bida
stålklädde män å strand;
det brottandet var vida
berömdt i Nordens land.

Till slut dock Frithiof fälde
sin fiende till jord,
han knät mot bröstet stälde
och talte vredens ord:
"Blott jag mitt svärd nu hade,
du svarte berserksskägg,
jag genom lifvet lade
på dig den hvassa egg."

"Det skall ej hinder bringa",
sad' Atle, stolt i håg.
"Gå du och tag din klinga,
jag ligger som jag låg.
Den ena som den andra
skall en gång Valhall se:
i dag må jag väl vandra,
i morgon du kanske."

Ej länge Frithiof dröjde,
den lek han sluta vill,
han Angurvadel höjde,
men Atle låg dock still.
Det rörde hjeltens sinne,
sin vrede då han band,
höll mitt i hugget inne
och tog den fallnes hand.

Nu Halvar skrek med ifver
och hof sin hvita staf:
"För edert slagsmål blifver
här ingen glädje af.
På bord stå silfverfaten
och röka länge se'n,
för er skull kallnar maten,
och törsten gör mig men."

Försonta trädde båda
nu inom salens dörr,
der mycket var att skåda,
som Frithiof ej sett förr.
Grofhyflad planka kläder
ej nakna väggar der,
men dyrbart gyllenläder
med blommor och med bär.

Ej midt på golfvet glöder
den muntra brasans sken,
men emot vägg sig stöder
kamin [10] af marmorsten.
Ej rök i sal sig lade,

[10] Spisel.

ej sågs der sotad ås:
glasrutor fönstren hade,
och dörren hade lås.

Der sträcka silfverstakar
ut armarna med ljus,
men intet stickbloss sprakar
att lysa kämpens rus.
Helstekt, med späckad bringa,
står hjort på bordets rund,
med guldhof lyft att springa
och löf i hornens lund.

Bak kämpens stol en tärna
står med sin liljehy
och blickar som en stjerna
bakom en stormig sky.
Der flyga lockar bruna,
der stråla ögon blå,
och som en ros i runa
så glöda läppar små.

Men hög å silfverstolen
satt jarlen i sin prakt;
hans hjelm var blank som solen
och pansart guldbelagdt.
Med stjernor öfversållad
var manteln rik och fin,
och purpurbrämen fållad
med fläcklös hermelin.

Tre steg han gick från bordet,
bjöd handen åt sin gäst
och vänligt tog till ordet:
"Kom hit och sitt mig näst!
Rätt månget horn jag tömde
med Thorsten Vikingsson;
hans son, den vidtberömde,
ej sitte fjärran från."

Då sågs han bägarn råga
med vin från Sikelö, [1]
det gnistrade som låga,
det skummade som sjö:
"Välkommen gäst här inne,
du son utaf min vän!
Jag dricker Thorstens minne,
jag sjelf och mina män."

En skald från Morvens [2] kullar
då pröfvar harpans gång.
I velska [3] toner rullar
hans dystra hjeltesång.
Men i norräna tunga [4]
en ann på fädrens vis
hörs Thorstens bragder sjunga,
och han tog sångens pris.

Nu mycket jarlen sporde
om fränderna i Nord,
och Frithiof redo gjorde
för allt med vittra ord.
Ej någon kunde klaga
på väld uti hans dom,
han talte lugnt som Saga [5]
i minnets helgedom.

När han dernäst berättar
hvad han på djupet såg,
om Helges troll och jättar,
besegrade på våg;
då glädas kämpar alla,
då småler Angantyr,

[1] Sicilien, en ö i Medelhafvet. [2] Norra Skotland. [3] Härmed menas det språk, som fordom talades i skotska högländerna. [4] Nordiska tungomålet. [5] Historiens gudinna.

och höga bifall skalla
till hjeltens äfventyr.

Men när han talar åter
om älskad Ingeborg,
hur ömt den sköna gråter,
hur ädel i sin sorg;
då suckar mången tärna
med kinderna i brand.
Ack, hur hon tryckte gerna
den trogne älskarns hand!

Sitt ärende framförde
den ungersven till slut,
och jarlen tåligt hörde,
till dess han talat ut.
"Skattskyldig var jag icke,
mitt folk är fritt som jag:
kung Beles skål vi dricke,
men lyda ej hans lag.

Hans söner ej jag känner,
men fordra de en gärd,
väl, som det höfves männer,
de kräfve den med svärd!
Vi möta dem på stranden —
dock var din far mig kär." —
Då vinkar han med handen
sin dotter, som satt när.

Då sprang den blomstervidja
från stol med gyllne karm;
hon var så smal om midja,
hon var så rund om barm.
I gropen uppå kinden
satt Astrild, [6] liten skalk,
lik fjäriln, förd af vinden
allt i en rosenkalk.

Hon sprang till jungfruburen
och kom tillbaka med
grönvirkad pung, der djuren
gå under höga träd
och silfvermånen skiner
på sjö af segel full;
dess lås är af rubiner [7]
och tofsarna af gull.

Hon lade den i handen
uppå sin fader huld;
han fylde den till randen
med fjärran myntadt guld.
"Det är min välkomstgåfva,
gör med den hvad du vill,
men nu skall Frithiof lofva
bli här i vinter still.

Mod gagnar allestädes,
men nu är stormens tid,
och Hejd och Ham, jag rädes,
ha åter qvicknat vid.
Ej alltid gör Ellida
så lyckligt språng som sist,
och många hvalar rida
sin våg, fast en vi mist." —

Så skämtades i salen
och dracks till dager ljus,
men gyllne vinpokalen
gaf glädje blott, ej rus.
Fullbräddad skål vardt egnad
åt Angantyr till slut,
och så i god välfägnad
satt Frithiof vintern ut.

[6] Kärleksguden. [7] Ett slags ädelsten.

12.

Frithiofs återkomst.

Men våren andas i blånad sky,
och jordens grönska blir åter ny.
Då tackar Frithiof sin värd och sätter
å nyo ut öfver böljans slätter,
och glädtigt skjuter hans svarta svan
sin silfverfåra på solblank ban;
ty vestanvindar med vårens tunga
som näktergalar i seglen sjunga,
och Ägirs döttrar [8] med slöjor blå
kring rodret hoppa och skjuta på.
Det är så skönt, när du stäfven vänder
från fjärran segling mot hemmets stränder,
der röken stiger från egen härd
och minnet vaktar sin barndomsverld,
och friska källan din lekplats lögar,
men fädren sitta i gröna högar,
och, full af längtan, den trogna mön
står på sin klippa och ser åt sjön. —
Sex dar han seglar, men på den sjunde
en mörkblå strimma han skönja kunde
vid himlaranden; den växer ut
med skär och öar och land till slut.
Det är *hans* land, som ur böljan träder,
han ser dess skogar i gröna kläder,
han hör dess forsar med skummigt larm,
och klippan blottar sin marmorbarm.
Han helsar näsen, han helsar sunden
och seglar tätt under gudalunden,
der sista sommar så mången natt
den glade svärmarn med Ingborg satt.
"Hvi syns hon icke? kan hon ej ana,

---

[8] Vågorna; Ägir var hafvets gud.

hur när jag gungar på mörkblå bana?
Kanske hon lemnat sin Balders vård
och sitter sorgsen i kungens gård
och harpan slår eller guldet tvinnar." —
Då stiger plötsligt från templets tinnar
hans falk i höjden och skjuter ned
på Frithiofs axel, så var hans sed.
Han flaxar ständigt med hvita vingen,
från skullran lockar den trogne ingen;
han krafsar ständigt med brandgul klo,
han ger ej hvila, han ger ej ro.
Han lutar kroknäbb till Frithiofs öra,
det är som hade han bud att föra
kanske från Ingborg, från älskad brud,
men ingen fattar de brutna ljud.

Ellida susar nu fram om näset,
hon hoppar glad, som en hind på gräset,
ty välkänd bölja mot kölen slår,
men Frithiof munter i stäfven står.
Han gnuggar ögat, han lägger handen
utöfver pannan och ser åt stranden,
men hur han gnuggar och hur han ser,
han finner icke sitt Framnäs mer.
Den nakna eldstad står upp ur mullen,
lik kämpens benrad i ättekullen; [9]
der gården var, är ett svedjeland,
och askan hvirflar kring härjad strand.
Förbittrad Frithiof från skeppet hastar,
kring brända tomter han ögat kastar,
sin faders tomter, sin barndoms ban.
Då kommer hastigt lurfhårig Bran,
hans hund, som ofta, så käck som trogen,
för honom brottats med björn i skogen.
Han gör i glädjen så många hopp,
han springer högt på sin herre opp.
Mjölkhvite gångarn med guld i manen,
med ben som hinden, med hals som svanen,

---

[9] Grafhögen.

den Frithiof ridit så mången gång,
ur dalen ilar med höga språng.
Han gnäggar glädtigt, han halsen vänder,
han vill ha bröd ur sin herres händer.
Den arme Frithiof, mer arm än de,
har ingen ting att de trogna ge. —

Bedröfvad, husvill — på ärfda grunden
står Frithiof, blickar kring svedda lunden,
då gamle Hilding mot honom går,
hans fosterfader med silfverhår.
"Hvad här jag skådar mig knappt förundrar;
när örn är flugen, hans bo man plundrar:
en kunglig idrott för landets fred!
Väl håller Helge sin kunga-ed
att gudar dyrka och menskor hata,
och mordbrand heter hans eriksgata. [10]
Det gör mig snarare harm än sorg;
men säg mig nu, hvar är Ingeborg?" —
"De bud jag bär dig", den gamle sade,
"jag räds, du finner dem föga glade.
Så snart du seglat, kung Ring bröt fram,
fem sköldar väl jag mot en förnam.
I disardalen, vid ån, stod slaget,
och blodrödt skummade vattendraget.
Kung Halfdan skämtade jämt och log,
men likafullt som en man han slog.
Jag höll min sköld öfver kungasonen,
jag var så glad åt den lärospånen.
Men länge hölls ej den leken ut,
kung Helge flydde, då vardt det slut.
Men som han flydde, den Asafrände,
förbi din gård, han i hast den tände.
För brödren sattes då två beting:
sin syster skulle de ge kung Ring,
hon ensam kunde hans skymf försona;

[10] De svenska konungarna plägade i forna tider vid sitt anträde till regeringen företaga en färd hela riket igenom för att svärja sin konunga-ed och emottaga folkets hyllning: denna färd kallades eriksgata.

om ej, så toge han land och krona.
Och af och an gingo fredens bud,
men nu kung Ring har fört hem sin brud.” —

”O qvinna, qvinna!” nu Frithiof sade,
”den första tanke, som Loke[1] hade,
det var en lögn, och han sände den
i qvinnoskepnad till jordens män.
En blåögd lögn, som med falska tårar
alltjämt oss tjusar, alltjämt oss dårar,
högbarmad lögn med sin rosenkind,
med dygd af vår-is och tro af vind;
i hjertat flärden och sveket hviska,
och mened dansar på läppar friska. —
Och dock, hur var hon mitt hjerta kär,
hur kär hon var mig, hur kär hon är!
Jag kan ej minnas så långt tillbaka,
att hon i leken ej var min maka.
Jag mins ej bragd, som jag tänkt uppå,
der hon ej tänktes som pris också.
Som stammar, vuxna från rot tillsamman,
slår Thor den ena med himlaflamman,[2]
den andra vissnar; men löfvas en,
den andra kläder i grönt hvar gren:
så var vår glädje, vår sorg gemensam,
jag är ej van att mig tänka ensam.
Nu är jag ensam. Du höga Var,[3]
som med din griffel kring jorden far
och skrifver eder på gyllne skifva,
låt bli det narrspel, låt bli att skrifva!
Med lögner ristar du skifvan full,
det skada är på det trogna gull.
En dikt jag minnes om Balders Nanna,
men sanning fins ej på mensklig panna,
det fins ej trohet i menskobröst —
när sveket länte min Ingborgs röst,
den röst lik vinden på blomsterängar,

[1] Ondskans makt, gudars och menniskors fiende. [2] Blixten. [3] Edernas gudinna.

lik harpoljudet från Brages strängar.
Jag vill ej lyssna till harpoljud,
jag vill ej tänka på trolös brud.
Hvart stormen dansar, dit vill jag följa,
blod skall du dricka, du verldshafsbölja!
Hvar helst en klinga sår högens säd,[4]
på berg, i dal, vill jag vara med.
Jag tör väl möta en kung med krona,
mig lyster se, om jag då skall skona.
Jag tör väl möta bland sköldars larm
en ungersven med förälskad barm,
en narr, som litar på tro och heder,
den vill jag hugga af ömkan neder,
vill spara honom att stå en dag
besviken, skymfad, förrådd som jag." —

"Hur ungdomsblodet dock kokar öfver",
sad' gamle Hilding, "hur väl behöfver
det dock att kylas af årens snö,
och orätt gör du den ädla mö.
Anklaga icke min fosterdotter,
anklaga nornan, hvars vreda lotter
ej menskor rubba; de falla från
åskdiger himmel på jordens son.
Väl hörde ingen den ädlas klagan,
hon teg som Vidar[5] i gudasagan;
hon sörjde tyst som i sunnanskog
en turturdufva, hvars make dog.
För mig hon yppade dock sitt hjerta,
i djupet bodde oändlig smärta.
Som vattenfogeln med såradt bröst
till botten dyker; det är hans tröst,
att dagen icke i såret glöder,
på botten ligger han och förblöder:
så hennes smärta i natt sjönk ned,
jag ensam vet hvad den starka led.
"Ett offer är jag", hon sade ofta,

---

[4] Med högens säd menas de åt grafhögen, d. v. s. åt döden, bestämda krigarne. [5] Vidar, kallad den tyste guden, var Odens son.

"för Beles rike; snöblommor dofta,
i fridsmöns lockar, och vintergrönt
kring offret hänges, det är dock skönt!
Jag kunde dö, men det vore skoning;
förtörnad Balder vill blott försoning,
en långsam död, kan ej hvila få,
dess hjerta klappar, dess pulsar slå.
Men säg för ingen den svagas strider!
jag vill ej ömkas, ehur jag lider;
kung Beles dotter fördrar sin sorg,
men helsa Frithiof från Ingeborg!" —
När bröllopsdagen nu kom (den dagen
jag gerna sett från min runstaf tagen),[6]
mot templet skredo i långsam färd
hvitklädda jungfrur och män med svärd.
För skaran tågade dyster sångarn,
men blek satt bruden på svarte gångarn,
blek som en ande, som sitter på
det svarta molnet, när åskor gå.
Jag hof ur sadeln min höga lilja,
jag ledde henne på tempeltilja
till altarrunden; der sade hon
åt Lofn[7] sitt löfte med säker ton,
och mycket bad hon till hvite guden,
och alla greto, så när som bruden.
Då märkte Helge på hennes arm
din ring, han ryckte den bort med harm;
på Balders bild nu den gyllne hänger.
Min vrede styrde jag då ej länger;
jag ref från länden mitt goda svärd,
ej mycket var då kung Helge värd.
Men Ingborg hviskade mig: "Låt vara,
en broder kunnat mig detta spara,
dock mycket tål man, förr'n man förgås,
Allfader dömmer emellan oss." —

"Allfader dömmer", sad' Frithiof dyster,
"men litet också mig dömma lyster.

---

[6] Våra förfäder hade ett slags almanack inskuren med runor på trästafvar. [7] Äktenskapets gudinna.

Är nu ej Balders midsommarfest?
I templet är väl den krönta prest,
mordbrännarkungen, som sålt sin syster;
mig också litet att dömma lyster."

13.

Balders bål.

Midnattssolen på bergen satt,
blodröd till att skåda;
det var ej dag, det var ej natt,
det vägde emellan båda.

Baldersbålet, den solens bild,
brann på vigda härden.
Snart är ändå lågan spild,
då rår Höder [8] för verlden.

Prester stodo kring tempelvägg,
makade bålets bränder,
bleka gubbar med silfverskägg
och med flintknif i hårda händer.

Kung med krona står bredvid,
sysslar kring altarrunden.
Hör! då klinga i midnattstid
vapen i offerlunden.

"Björn, håll endast dörren till,
fångne äro de alle.
Ut eller in om någon vill,
klyf hans hufvudskalle!"

---

[8] Mörkrets gud.

Blek vardt kungen, allt för väl
kände han den rösten.
Fram steg Frithiof med vredgad själ,
qvad som en storm om hösten:

"Här är skatten, som du bjöd
hämtas från vestervågor,
tag den! sedan på lif och död
slåss vi vid Balders lågor;

sköld på ryggen, barmen bar,
ingen skall striden klandra.
Första hugget som kung du har,
glöm ej, mitt är det andra!

Blicka ej åt dörren så!
räf är fångad i kula.
Tänk på Framnäs, tänk uppå
systern med lockar gula!" —

Så han talte med hjeltefog,
drog ur gördel pungen;
föga varsamt han den slog
midt i pannan på kungen.

Blodet frusade ut ur mun,
svart det blef för öga:
dånad låg vid sin altarrund
Asafränden höga.

"Tål du ej ditt eget guld,
fegaste i ditt rike?
Angurvadel vill ej ha skuld
att ha fält din like.

Stilla, prester med offerknif,
bleke månskensförstar!
Kunde gälla ert usla lif,
ty min klinga törstar.

Hvite Balder, styr din harm,
se ej på mig så mulen!
Ringen, som du bär på arm,
med förlof, han är stulen.

Ej för dig, så vidt jag vet,
smiddes han af Vaulunder.
Våldet rånade, jungfrun gret,
bort med de nidingsfunder!" —

Tappert drog han, men ring och arm
voro som grodda samman:
när den lossnade, stöp af harm
guden i offerflamman.

Hör! det knattrar, lågan slår
guldtand i tak och sparrar.
Dödsblek Björn vid porten står,
Frithiof blygs, att han darrar.

"Öppna dörren, släpp folket ut!
vakt ej mer jag behöfver.
Templet brinner, gjut vatten, gjut
hela hafvet deröfver!" —

Nu från templet och ned till strand
knyts en kedja af händer,
böljan vandrar från hand till hand,
fräser mot svedda bränder.

Frithiof sitter, som regnets gud,
högt på bjelken och flödar,
delar till alla sitt herskarbud,
lugn bland de heta dödar.

Fåfängt! Elden tar öfverhand,
rökmoln hvirfla och välta,
guldet droppar på glödhet sand,
silfverplåtarna smälta.

Allt förloradt! Ur halfbränd sal
eldröd hane sig svingar,
sitter på takets ås och gal,
flaxar med lösta vingar.

Morgonvinden spelar från norr,
högt det mot himlen blossar.
Balderslunden är sommartorr,
lågan är hungrig och frossar.

Rasande far hon från gren till gren,
än har hon långt till målet.
Eja, hvad vildt, hvad rysligt sken!
Väldigt är Baldersbålet.

Hör, hur det knakar i remnad rot,
se, hur topparna glöda!
Hvad är menniskokraft emot
Muspels söner,[9] de röda!

Eldhaf böljar i Balders lund,
strandlöst svalla dess vågor.
Sol går opp, men fjärd och sund
spegla blott afgrundslågor.

Aska är templet inom kort,
aska tempellunden;
sorgsen drager Frithiof bort,
gråter i morgonstunden.

14.

Frithiof går i landsflykt.

På skeppsdäck satt
i sommarnatt
bedröfvad hjelte.
Som vågor välte
än sorg, än harm
uti hans barm,
och tempelbranden
rök än från stranden.

[9] Lågorna.

"Du tempelrök,
flyg högt och sök,
sök opp Valhalla
och nederkalla
den Hvites [10] hämnd
åt mig bestämd!
Flyg dit och sqvallra,
så hvalfven skallra,
om tempelrund,
förbränd till grund;
om träbelätet,
som föll från sätet
och brände ned
som annan ved;
om lunden sedan,
fridlyst allt sedan
svärd bands vid länd —
nu är han bränd,
fick ej den heder
att ruttna neder! —
Det der, med mer,
som hvar man ser,
glöm ej att föra
till Balders öra,
du töckenbud
till töcknig gud!

Helt visst besjungen
blir milde kungen,
som bannlyst mig,
ej just från sig,
men från sitt rike.
Välan, vi vike
till riken blå,
der vågor gå.
Du får ej hvila,
du måste ila,
Ellida, ut
till verldens slut.
Du måste vagga
i saltad fragga,
min drake god!
en droppe blod
ej heller skadar,
ehvar du vadar.
I stormens sus
är du mitt hus;
det andra brände
gud Balders frände.
Du är min Nord,
min fosterjord;
ifrån den andra
jag måste vandra.
Du är min brud
i becksvart skrud;
ty på den hvita
var ej att lita. —

Du fria haf,
du vet ej af
kung, som förtrycker
med herskarnycker.
Din kung är den
bland frie män,
som aldrig skälfver,
hur högt du hvälfver
i retad harm
hvitskummig barm.
De blåa fälten
förnöja hjelten.
Hans kölar gå
som plog derpå,
och blodregn dugga
i ekens skugga,
men stålblankt är
utsädet der.

[10] Balders.

De fälten bära
sin skörd af ära,
sin skörd af guld.
Blif du mig huld,
du vilda bölja!
Dig vill jag följa.
Min faders hög
står still och trög,
och vågor döna
omkring den gröna.
Min skall bli blå,
med hafsskum på,
skall ständigt simma
i storm och dimma
och dra allt fler
i djupet ner. —
Du blef mig gifvet
till hem i lifvet,
du blir min graf,
du fria haf!"

Så qvad den vilde.
Med sorg sig skilde
hans trogna stäf
från välkänd säf.
Han vaggar sakta
bland skär, som vakta
ännu i Nord
den grunda fjord.
Men hämnden vakar:
med tio drakar
kung Helge sam
i sundet fram.
Då ropte alla:
"Nu kung vill falla.
Ett slag han ger;
ej trifves mer
Valhallasonen
inunder månen,
vill ofvanom,
hvarfrån han kom;
den gudabloden [1]
vill hem till Oden."

Knappt var det sagdt,
förr'n osedd makt
vid köln sig hakar
på Helges drakar.
Allt mer och mer
de dragas ner
till Ranas [2] döda,
och sjelf med möda
kung Helge sam
från halfdränkt stam. —

Men Björn den glade
log högt och sade:
"Du Asablod,
den list var god.
Mig ingen sporrat,
jag skeppen borrat
förliden natt,
ett lofligt spratt!
Jag hoppas, Rana
af gammal vana
dem håller qvar;
men skada var,
att icke drotten
gick med till botten."

I vredesmod
kung Helge stod,
knappt frälst ur vågen.
Han spände bågen,
stålgjuten, rund,
mot klippig grund.

---

[1] Gudaättlingen. [2] Se sid. 53, not. 5.

Han sjelf ej kände,
hur hårdt han spände,
tills med en klang
stålbågen sprang.

Men Frithiof väger
sin lans och säger:
"En dödsörn bär
jag bunden här.
Om ut den flöge,
då låge höge
kungsniding fäld
för våld och väld.
Men frukta icke,
min lans ej dricke
den feges blod!
Han är för god
för de bedrifter.
På runogrifter
han ristas må,
men icke på
de nidingsstänger, [3]
der ditt namn hänger. —
Ditt mandomsrön
försjönk i sjön.
Till lands ej heller
det mycket gäller.
Rost bryter stål,
ej du; ett mål
mer högt än detta
vill jag mig sätta.
Gift akt, hur vidt
det går från ditt." —

Då tar han furen
till åra skuren,
en mastfur fäld
i Gudbrands däld. [4]
Han tar dess make
och ror sin drake.
Han ror med kraft:
som rörpils skaft,
som kallbräckt klinga,
de åror springa. —

Nu sol går opp
bak fjällens topp,
och vinden ljuder
från land och bjuder
hvar våg till dans
i morgonglans.
På böljans toppar
Ellida hoppar
i fröjd åstad;
men Frithiof qvad:

"Heimskringlas [5] panna,
du höga Nord!
Jag får ej stanna
uppå din jord.
Från dig att stamma
jag yfs med skäl.
Nu, hjelteamma,
farväl, farväl!

Farväl, du höga
Valhallastol,
du nattens öga,
midsommarsol!
Du klara himmel,
lik hjeltens själ,
du stjernevimmel,
farväl, farväl!

[3] Ett slags skampålar fordomdags. [4] Ligger i Aggerhus stift i Norge. [5] Jordens.

Farväl, I fjällar,
der äran bor!
I runohällar
för väldig Thor!
I blåa sjöar,
jag känt så väl,
I skär och öar,
farväl, farväl!

Farväl, I högar
vid bölja blå,
dem linden snögar
sitt blomdoft på;
men Saga dömmer
med rättvis själ
hvad jorden gömmer:
farväl, farväl!

Farväl, I lunder,
I gröna hus,
jag lekt inunder
vid bäckens sus!
I barndomsvänner,
som ment mig väl,
jag än er känner,
farväl, farväl!

Min kärlek gäckad,
min gård är bränd,
min ära fläckad,
i landsflykt sänd!
Från jord vi vädje
till hafvet väl,
men lifvets glädje,
farväl, farväl!"

15.

Vikingabalk.

Nu han sväfvade kring på det ödsliga haf, han for vida som jagande falk;
men för kämpar om bord skref han lagar och rätt. Vill du höra hans vikingabalk?

"Ej må tältas å skepp, ej må sofvas i hus: inom salsdörr blott fiender stå;
viking sofve på sköld och med svärdet i hand, och till tält har han himlen den blå.

Kort är hammarens skaft hos den segrande Thor,[6] blott en aln långt är svärdet hos Frej.

[6] Thors vapen var en hammare, hvarmed han krossade jättar och troll.

Det är nog; har du mod, gå din fiende när! och för kort
är din klinga då ej.

När det stormar med makt, hissa seglen i topp! det är
lustigt på stormande haf;
låt det gå, låt det gå! den som stryker är feg; förr'n du
stryker, gå hellre i qvaf!

Mö är fridlyst å land, får ej komma om bord: var det
Freja, hon sveke dig dock;
ty den gropen på kind är den falskaste grop, och ett nät
är den flygande lock.

Vin är Valfaders[7] dryck, och ett rus är dig undt, om du
endast med sansning det bär:
den som raglar å land kan stå upp, men till Ran, till
den söfvande, raglar du här.

Seglar krämare fram, må du skydda hans skepp, men den
svage ej vägre dig tull!
Du är kung på din våg, han är slaf af sin vinst, och ditt
stål är så godt som hans gull.

Gods må skiftas å däck genom tärning och lott: hur den
faller, beklaga ej dig!
men sjökonungen sjelf kastar tärningen ej, han behåller blott
äran för sig.

Nu syns vikingaskepp, då är äntring och strid, det går hett
under sköldarna till:
om du viker ett steg, har du afsked från oss, det är lagen,
gör se'n som du vill!

När du segrat, var nöjd! den som beder om frid, har ej
svärd, är din fiende ej;
bön är Valhallabarn, hör den bleknades röst! den är ni-
ding, som ger henne nej.

---

[7] Ett af Odens binamn.

Sår är vikingavinst, och det pryder sin man, när på bröst
eller panna det står;
låt det blöda, förbind det se'n dygnet är om, men ej förr,
vill du helsas för vår." —

Så han ristade lag, och hans namn med hvar dag växte
vida på främmande kust,
och sin like han fann ej på blånande sjö, och hans kämpar
de stridde med lust.

Men han sjelf satt vid rodret och blickade mörk, han såg
ned i det vaggande blå:
"Du är djup; i ditt djup trifves friden kanske, men hon
trifves ej ofvanuppå.

Är den Hvite mig vred, må han taga sitt svärd, jag vill
falla, om så är bestämdt;
men han sitter i skyn, skickar tankarna ned, som förmörka
mitt sinne alltjämt." —

Dock, när striden är när, tar hans sinne sin flygt, stiger
djerft som den hvilade örn,
och hans panna är klar, och hans stämma är hög, och som
Ljungaren [8] står han i förn.

Så han sam ifrån seger till seger alltjämt, han var trygg
på den skummande graf,
och han synte i Söder båd' öar och skär, och så kom han
till Grekelands haf.

När han lunderna såg, som ur vågorna stå, med de lu-
tande templen uti,
hvad han tänkte vet Freja, och skalden det vet, I som
älsken, I veten det, I! —

"Här vi skulle ha bott, här är ö, här är lund, här är
templet, min fader beskref:

---

[8] Thor.

det var hit, det var hit jag den älskade bjöd, men den
hårda i Norden förblef.

Bor ej friden i saliga dalarna der, bor ej minnet i pelare-
gång?
och som älskandes hviskning är källornas sorl, och som
brudsång är foglarnas sång.

Hvar är Ingeborg nu? Har hon glömt mig alltre'n för
gråhårige, vissnade drott?
Ack! jag kan icke glömma; jag gåfve mitt lif för att se,
för att se henne blott.

Och tre år ha förgått, se'n jag skådat mitt land, idrotter-
nas[9] konungasal;
stå de härliga fjällen i himlen ännu? är det grönt i min
fädernedal?

På den hög, der min fader är lagd, har jag satt en lind,
månn' hon lefver ännu?
Och hvem vårdar den späda? Du jord, gif din must, och
din dagg, o du himmel, gif du!

Dock, hvi ligger jag längre på främmande våg och tar
skatt och slår menskor i hjäl?
Jag har ära alltnog, och det flammande guld, det lumpna,
föraktar min själ.

Der är flagga på mast, och den visar åt norr, och i norr
är den älskade jord;
jag vill följa de himmelska vindarnas gång, jag vill styra
tillbaka mot Nord."

---

[9] Hjeltedaternas, mannabragdernas.

16.

Frithiof och Björn.

Frithiof.

Björn, jag är ledsen vid sjö och våg,
böljorna äro oroliga sällar.
Nordens de fasta, de älskade fjällar
locka med underlig makt min håg.
Lycklig är den, som hans land ej förskjutit,
ingen förjagat från fädernas graf!
Ack! för länge, för länge jag flutit
fridlös omkring på det vilda haf.

Björn.

Hafvet är godt, det må du ej klandra:
frihet och glädje på hafvet bo,
veta ej af den vekliga ro,
älska alltjämt att med böljorna vandra.
När jag blir gammal, vid grönskande jord
växer jag också väl fast som gräsen.
Nu vill jag kämpa och dricka om bord,
nu vill jag njuta mitt sorgfria väsen.

Frithiof.

Isen har nu dock oss jagat i land,
rundt kring vår köl ligga vågorna döda:
vintern, den långa, vill jag ej föröda
här ibland klippor på ödslig strand.
Ännu en gång vill i Norden jag jula,
gästa kung Ring och min röfvade brud;
se vill jag åter de lockarna gula,
höra dess stämmas de älskade ljud.

Björn.

Godt, jag förstår dig: kung Ring skall röna,
vikingahämnden är föga blid.
Kungsgård vi tända vid midnattstid,
sveda den gamle och röfva den sköna.
Eller kanhända på vikingavis
aktar du drotten en holmgång[10] värdig,
eller han stämmes till härslag på is: —
säg hur du vill, jag är genast färdig.

Frithiof.

Nämn mig ej mordbrand och tänk ej på krig!
fredlig till kungen min kosa jag ställer.
Han har ej felat, hans drottning ej heller,
hämnande gudar ha straffat mig.
Litet har jag att på jorden hoppas,
vill blott ta afsked af den jag har kär,
afsked för evigt! När lunderna knoppas,
kanske ock förr, är jag åter här.

Björn.

Frithiof, din dårskap jag aldrig förlåter.
Klagan och suck för en qvinnas skull!
Jorden, tyvärr! är af qvinnor full,
miste du en, stå dig tusen åter.
Vill du, så hämtar jag dig af det kram
hastigt en laddning från glödande Söder,
röda som rosor och spaka som lam,
se'n dra vi lott eller dela som bröder.

Frithiof.

Björn, du är öppen och glad som Frej,
tapper att strida och klok att råda;
Oden och Thor dem känner du båda,
Freja, den himmelska, känner du ej.
Icke om gudarnas makt må vi tvista:

---

[10] Enviges-kamp.

akta dig, väck ej den evigas harm!
Fort eller sent hennes slumrande gnista
vaknar i gudars och menniskors barm!

Björn.

Gå dock ej ensam, din hemväg kan stängas.

Frithiof.

Ej går jag ensam, mitt svärd följer med.

Björn.

Mins du, hur Hagbart blef hängd i träd? [1]

Frithiof.

Den, som kan tagas, är värd att hängas.

Björn.

Stupar du, stridsbror, jag hämnar dig väl,
ristar väl blodörn på Frithiofs bane. [2]

Frithiof.

Onödigt, Björn! den galande hane
hör han ej längre än jag. Farväl!

17.

Frithiof kommer till kung Ring.

Kung Ring han satt i högbänk om julen och drack mjöd,
hos honom satt hans drottning så hvit och rosenröd.

[1] Hagbart, en sjökonung, hemligt förlofvad med konungadottern Signe, råkade i fiendskap med hennes fader och blef af honom tillfångatagen och hängd. Signe ville ej öfverlefva sin trolofvade, utan tände eld på sin jungfrubur och innebrände sig. [2] Baneman. De gamle nordboarna plägade stundom döda en fiende genom att rista bilden af en örn på hans rygg.

Som vår och höst dem båda man såg bredvid hvarann,
hon var den friska våren, den kulna höst var han.

Då trädde uti salen en okänd gubbe in,
från hufvud och till fötter han insvept var i skinn.
Han hade staf i handen, och lutad sågs han gå,
men högre än de andra den gamle var ändå.

Han satte sig på bänken längst ned vid salens dörr;
der är de armas ställe ännu, som det var förr.
De hofmän logo smädligt och sågo till hvarann
och pekade med fingret på luden björnskinnsman.

Då ljungar med två ögon den främmande så hvasst,
med ena handen grep han en ungersven i hast,
helt varligen han vände den hofman upp och ned;
då tystnade de andre: vi hade gjort så med.

”Hvad är för larm der nere? Hvem bryter kungens frid?
Kom upp till mig, du gamle, och låt oss talas vid!
Hvad är ditt namn? Hvad vill du? Hvar kommer du ifrån?”
Så talte kungen vredgad till gubben, gömd i vrån.

”Helt mycket spör du, konung, men jag dig svara vill.
Mitt namn ger jag dig icke, det hör mig ensam till.
I Ånger är jag uppfödd, min arfgård heter Brist,
hit kom jag ifrån Ulfven, hos honom låg jag sist.

Jag red i forna dagar så glad på drakens rygg,
han hade starka vingar och flög så glad och trygg;
nu ligger han förlamad och frusen jämte land,
sjelf är jag gammal vorden och bränner salt vid strand.

Jag kom att se din vishet, i landet vida spord,
då mötte man med hån mig, för hån är jag ej gjord;
jag tog en narr för bröstet och vände honom kring,
dock steg han upp helt oskadd, förlåt mig det, kung Ring!” —

”Ej illa”, sade kungen, ”du lägger dina ord;
de gamle bör man ära, kom, sätt dig vid mitt bord!

Låt din förklädning falla, låt se dig som du är,
förklädd trifs glädjen icke, jag vill ha glädje här."

Och nu från gästens hufvud föll luden björnhud ner;
i stället från den gamle en hvar en yngling ser.
Ifrån den höga pannan kring skullran bred och full
de ljusa lockar flöto liksom ett svall af gull.

Och präktig stod han för dem i sammetsmantel blå,
i handsbredt silfverbälte med skogens djur uppå.
I drifvet arbet alla den konstnär bragt dem an,
och rundt kring hjeltens midja de jagade hvarann.

Och ringens gyllne smycke kring armen satt så rikt,
vid sidan hang hans slagsvärd, en stannad ljungeld likt.
Den lugna hjelteblicken kring sal och gäster for;
skön stod han der som Balder och hög som Asa-Thor.

Den häpna drottnings kinder de skifta färg så snällt,
som röda norrsken måla de snöbetäckta fält:
som tvenne vattenliljor inunder stormens larm
stå gungande på vågen, så häfdes hennes barm.

Nu blåste lur i salen, och tyst blef öfverallt,
ty nu var löftets timma och in bars Frejers [3] galt,
med kransar omkring bogen och äpple uti mund,
och fyra knän han böjde på silfverfatets rund.

Och konung Ring sig reste i sina lockar grå,
han rörde galtens panna och gjorde löftet så:
"Jag svär att Frithiof vinna, fastän en kämpe stor;
så hjelpe Frej och Oden, derhos den starke Thor!"

Med trotsigt löje reste sig främlingen så hög,
en blixt af hjeltevrede hans anlet öfverflög;
han slog sitt svärd i bordet, så det i salen klang,
och upp från ekebänken hvar enda kämpe sprang.

---

[3] Se sid. 13, not. 7.

"Och hör du nu, herr konung, mitt löfte äfvenväl:
ung Frithiof är min frände, jag känner honom väl.
Jag svär att Frithiof skydda, och var det mot en verld;
så hjelpe mig min norna, derhos mitt goda svärd!"

Men kungen log och sade: "Helt dristigt är ditt tal;
dock, orden äro fria i nordisk kungasal.
Fyll honom hornet, drottning, med vin som du har bäst!
Den främling, vill jag hoppas, i vinter är vår gäst."

Och drottningen tog hornet, som framför henne stod,
af urens [4] panna brutet, en kostelig klenod,
på blanka silfverfötter, med mången gyllne ring,
med forntidsbilder sirad och runeskrift omkring.

Med nederslagna ögon hon räckte hornet då,
men darrande var handen, och vin blef spildt derpå.
Som aftonrodnans purpur på liljorna ibland,
de dunkla droppar brunno på hennes hvita hand.

Och glad tog gästen hornet utaf den ädla fru;
ej tvenne män det tömde, som männer äro nu;
men lätt och utan tvekan, den drottning till behag,
den väldige det tömde uti ett andedrag.

Och skalden tog sin harpa, han satt vid kungens bord,
och sjöng ett hjertligt qväde om kärleken i Nord,
om Hagbart och skön Signe, [5] och vid hans djupa röst
de hårda hjertan smälte i stålbeklädda bröst.

Han sjöng om Valhalls salar och om Einheriers [6] lön,
om tappre fäders bragder på fältet och på sjön.
Då grep hvar hand åt svärdet, då flammade hvar blick,
och flitigt omkring laget det djupa hornet gick.

Helt skarpt blef der nu drucket allt i det kungahus,
hvar enda kämpe tog sig ett ärligt julerus,
gick sedan bort att sofva förutan harm och sorg;
men konung Ring den gamle sof hos skön Ingeborg.

---

[4] Uroxe. [5] Se sid. 81, not. 1. [6] De saliga hjeltarna i Valhall.

18.

Isfarten.

Kung Ring med sin drottning till gästabud far,
på sjön står isen så spegelklar.

"Far ej öfver isen", den främling sad':
"han brister, för djupt är det kalla bad." —

"Kung drunknar icke så lätt", sad' Ring,
"den som är rädd kan gå sjön omkring."

Den främling blickar så mörk med hot,
han spänner stålsko i hast på fot.

Slädtrafvarn sätter med makt åstad,
han frustar lågor, han är så glad.

"Sträck ut", skrek kungen, "min trafvare god,
låt se, om du är af Sleipners [7] blod!"

Det går, som stormen går öfver sjön,
den gamle ej aktar sin drottnings bön.

Men stålskodd kämpe står heller ej still,
han far dem förbi, så snart han vill.

Han ritar mång' runa i isens famn,
skön Ingeborg åker öfver sitt namn.

Så ila de fram på den glatta ban,
men under dem lurar den falska Ran.

Hon stöter ett hål i sitt silfvertak,
och släden ligger i öppen vak.

---

[7] Odens häst, som hade åtta fötter.

Skön Ingeborg vardt så blek på kind,
då kommer den gäst som en hvirfvelvind.

Han borrar sin stålsko i isen fast
och griper i gångarns man med hast.

Då svänger han lätt med ett enda hopp
båd' häst och släde på isen opp.

"Det tag vill jag prisa", sad' kungen fort,
"ej Frithiof den starke det bättre gjort."

Så vände de åter till kungsgård om;
den främmande blef der, tills våren kom.

19.

Frithiofs frestelse.

Våren kommer: fogeln qvittrar, skogen löfvas, solen ler,
och de lösta floder dansa sjungande mot hafvet ner.
Glödande som Frejas kinder tittar rosen ur sin knopp,
och i menskans hjerta vakna lefnadslust och mod och hopp.

Då vill gamle kungen jaga, drottningen skall med på jagt,
och det hela hof församlas, vimlande i brokig prakt.
Bågar klinga, koger skramla, hingstar skrapa mark med hof,
och med kappor öfver ögat skrika falkarna på rof.

Se, der kommer jagtens drottning! Arme Frithiof, se ej dit!
Som en stjerna på en vårsky sitter hon på gångarn hvit,
hälften Freja, hälften Rota, [8] skönare än bägge två,
och från lätta purpurhatten vaja högt de fjädrar blå.

---

[8] En af Valhalls tärnor eller de så kallade valkyriorna.

Se ej på de ögons himmel, se ej på de lockars gull!
Akta dig, det lif är smidigt, akta dig, den barm är full!
Blicka ej på ros och lilja, skiftande på hennes kind,
hör ej på den kära stämman, susande som vårens vind!

Nu är jägarskaran färdig. Hejsan, öfver berg och dal!
Hornet smattrar, falken stiger lodrätt emot Odens sal. [9]
Skogens åbor fly med ångest, söka sina kulors hem,
men med spjutet sträckt framför sig är valkyrian efter dem.

Gamle kungen kan ej följa jagten som hon flyger fram,
ensam vid hans sida rider Frithiof, tyst och allvarsam.
Mörka, vemodsfulla tankar växa i hans qvalda bröst,
och hvart helst han än sig vänder, hör han deras klagoröst.

”O! hvi öfvergaf jag hafvet, för min egen fara blind?
Sorgen trifs ej rätt på vågen, blåser bort med himlens vind.
Grubblar viking, kommer faran, bjuder honom opp till dans,
och de mörka tankar vika, bländade af vapnens glans.

Men här är det annorlunda: outsäglig längtan slår
sina vingar kring min panna, som en drömmande jag går,
kan ej glömma Balders hage, kan ej glömma eden än,
som hon svor, — *hon* bröt den icke, grymma gudar bröto den.

Ty de hata menskors ätter, skåda deras fröjd med harm,
och min rosenknopp de togo, satte den i vinterns barm.
Hvad skall vintern väl med rosen? Han förstår ej hennes pris,
men hans kalla ande kläder knopp och blad och stjelk med is.”

Så han klagade. Då kommo de uti en enslig dal,
dyster, hopträngd mellan bergen, öfverskyggd af björk och al.
Der steg kungen af och sade: ”Se, hur skön, hur sval den lund!
jag är trött, kom låt oss hvila! jag vill slumra här en stund.” —

”Icke må du sofva, konung; kall är marken här och hård,
tung blir sömnen, upp! jag för dig snart tillbaka till din gård.” —

[9] Himlen.

”Sömnen, som de andra gudar, kommer när vi minst det tro”,
sade gubben, ”unnar gästen ej sin värd en timmas ro?”

Då tog Frithiof af sin mantel, bredde den på marken hän,
och den gamle kungen lade tryggt sitt hufvud på hans knän,
somnade så lugnt som hjelten somnar efter stridens larm
på sin sköld, så lugnt som barnet somnar på sin moders arm.

Som han slumrar, hör! då sjunger kolsvart fogel ifrån qvist:
”Skynda, Frithiof, dräp den gamle, sluta på en gång er tvist!
Tag hans drottning! dig tillhör hon, dig har hon som brudgum kysst,
intet menskligt öga ser dig, och den djupa graf är tyst.” —

Frithiof lyssnar: hör! då sjunger snöhvit fogel ifrån qvist:
”Ser dig intet menskligt öga, Odens öga ser dig visst.
Niding, vill du mörda sömnen? vill du värnlös gubbe slå?
Hvad du vinner, hjelterykte vinner du dock ej derpå.” —

Så de bägge foglar sjöngo; men sitt slagsvärd Frithiof tog,
slängde det med fasa från sig fjärran i den mörka skog.
Kolsvart fogel flyr till Nastrand,[10] men på lätta vingars par
som en harpoton den andra klingande mot solen far.

Strax är gamle kungen vaken. ”Mycket var den sömn mig värd,
ljufligt sofver man i skuggan, skyddad af den tappres svärd.
Dock, hvar är ditt svärd, o främling? Blixtens broder, hvar är han?
Hvem har skilt er, I som aldrig skulle skiljas från hvarann?”—

”Lika mycket”, Frithiof sade, ”svärd jag finner nog i Nord;
skarp är svärdets tunga, konung, talar icke fridens ord.
Mörka andar bo i stålet, andar ifrån Nifelhem,[1]
sömnen är ej säker för dem, silfverlockar reta dem.” —

”Jag har icke sofvit, yngling, jag har blott dig pröfvat så;
obepröfvad man och klinga litar ej den kloke på.

---

[10] Se sid. 40, not. 5. [1] Den onda verlden.

Du är Frithiof, jag har känt dig, allt se'n i min sal du steg,
gamle Ring har vetat länge, hvad hans kloka gäst förteg.

Hvarför smög du till min boning, djupt förklädd och utan
namn?
Hvarför, om ej för att stjäla bruden ur den gamles famn?
Åran, Frithiof, sätter sig ej namnlös uti gästfritt lag,
blank är hennes sköld som solen, öppna hennes anletsdrag.

Ryktet talte om en Frithiof, menniskors och gudars skräck,
sköldar klöf och tempel brände den förvågne lika käck.
Snart med härsköld, så jag trodde, kommer han emot ditt
land,
och han kom, men höljd i lumpor, med en tiggarstaf i hand.

Hvarför slår du ner ditt öga? Jag var också ung en gång;
lifvet är en strid från början, ungdomen dess berserksgång.[2]
Klämmas skall hon mellan sköldar, tills det vilda mod är
tömdt;
jag har pröfvat och förlåtit, jag har ömkat och förglömt.

Ser du, jag är gammal vorden, stiger snart i högen in;
tag mitt rike då, o yngling! tag min drottning, hon är din.
Blif min son till dess och gästa i min kungssal som förut!
svärdlös kämpe skall mig skydda, och vår gamla tvist har
slut." —

"Icke", svarar Frithiof dyster, "kom jag som en tjuf till dig;
ville jag din drottning taga, säg, hvem skulle hindrat mig?
Men min brud jag ville skåda, en gång, ack! blott en
gång än.
O jag dåre! halfsläckt låga tände jag på nytt igen.

I din sal jag dröjt för länge, gästar mer ej der, o kung!
Oförsonta gudars vrede hvilar på mitt hufvud tung.
Balder med de ljusa lockar, han som har hvar dödlig kär,
se, han hatar mig allena, ensamt jag förkastad är.

---

[2] Se sid. 58, not. 9.

Ja, jag stack i brand hans tempel; Varg i veum[3] heter jag;
när jag nämnes, skrika barnen, glädjen flyr ur gästfritt lag.
Fosterjorden har förkastat en förlorad son med harm,
fridlös är jag i min hembygd, fridlös i min egen barm.

Icke på den gröna jorden vill jag söka friden mer,
marken bränner under foten, trädet ingen skugga ger.
Ingeborg har jag förlorat, henne tog den gamle Ring,
solen i mitt lif är slocknad, bara mörker rundt omkring.

Derför, hän till mina vågor! Eja, ut, min drake god!
Bada åter becksvart bringa lustigt i den salta flod;
vifta vingarna i molnen, hväsande de vågor skär,
flyg så långt som stjernan leder, som besegrad bölja bär!

Låt mig höra stormens dunder, låt mig höra åskans röst!
När det dånar rundt omkring mig, då är lugn i Frithiofs bröst.
Sköldeklang och pilregn, gubbe! Midt i hafvet slaget står,
och jag stupar glad och renad till försonta gudar går."

20.

Kung Rings död.

Gullmanig fåle,
Skinfaxe,[4] drager
vårsol ur vågen mer härlig än förr.
Morgonens stråle,
dubbelt så fager,
leker i kungssal: det klappar på dörr.

Sorgsen i hågen
Frithiof inträder,

---

[3] Tempelskändare. [4] Dagens eller solens häst.

blek sitter kungen; skön Ingeborgs bröst
häfves som vågen.
Främlingen qväder
afskedets qväde med darrande röst:

"Böljorna bada
vingade hästen,
sjöhösten längtar från stranden igen.
Ut vill han vada;
bort måste gästen,
bort från sitt land och sin älskade vän.

Dig ger jag ringen,
Ingeborg, åter;
heliga minnen bo troget i den.
Gif den åt ingen!
Frithiof förlåter;
mig ser du aldrig på jorden igen.

Ej skall jag skåda
stigande röken
mer ifrån Nordlanden. Menskan är slaf;
nornorna råda.
Böljornas öken,
der är mitt fädernesland och min graf.

Gå ej till stranden,
Ring, med din maka,
helst sedan stjernorna sprida sitt sken!
Kanske i sanden
vräkas tillbaka
Frithiofs, den biltoge vikingens, ben." —

Då qväder kungen:
"Tungt är att höra
mannen, som klagar likt qvidande mö.
Dödssång är sjungen
re'n i mitt öra.
Hvad är det mer? den som föds, han skall dö.

Nornornas lottning,
huru vi fike,
trotsa vi, klaga vi ej oss ifrån.
Dig ger jag drottning,
dig ger jag rike,
skydda det du åt min växande son!

Väl har jag sutit
vänsäll [5] i salen,
väl har jag älskat den gyllene frid.
Dock har jag brutit
sköldar i dalen,
sköldar på sjön, och ej bleknat dervid.

Nu vill jag rista
geirs-odd [6] och blöda,
strådöd ej höfves för nordmannakung.
Ringa är sista
idrottens möda,
mera än lifvet är döden ej tung."

Då skar han ärligt
runor åt Oden,
dödsrunor djupa på bröst och på arm.
Lyste så härligt
droppande bloden
fram mellan silfret på hårvuxen barm.

"Bringen mig hornet!
Skål för ditt minne,
skål för din ära, du härliga Nord!
Mognande kornet,
tänkande sinne,
fredelig bragd har jag älskat på jord.

Fåfängt bland vilda,
blodiga drotter [7]

---

[5] Allmänt älskad, kär för folket. [6] De gamle plägade rista sig med geirs-odd, det vill säga spjutudd, för att ej dö strådöd eller sotdöd. [7] Bedrifter.

sökte jag friden, hon flyktade hän.
Nu står den milda
ätthögens dotter
väntande på mig vid gudarnas knän.

Hell er, I gudar,
Valhallasöner!
Jorden försvinner; till Asarnas fest
gjallarhorn [8] budar.
Salighet kröner
skönt, som en guldhjelm, den kommande gäst." —

Sade och tryckte
Ingeborg handen,
handen på son och på gråtande vän.
Ögat han lyckte,
kunglige anden
flög med en suck till Allfader igen.

21.

Rings drapa. [9]

Sitter i högen
högättad höfding,
slagsvärd vid sidan,
skölden på arm.
Gångaren gode
gnäggar der inne,
skrapar med guldhof
grundmurad graf.

Nu rider rike
Ring öfver Bifrost,
svigtar för bördan
bågiga bron.
Upp springa Valhalls
hvalfdörrar vida;
Asarnas händer
hänga i hans.

Thor är ej hemma,
härjar i härnad.
Valfader vinkar
vinbägarn fram.

[8] Så kallades Heimdalls, Valhalls väktares, horn, hvars ljud hördes öfver all verlden. [9] Se sid. 13, not. 5.

Ax flätar Frej kring
konungens krona,
Frigg binder blåa
blommor deri.

Brage, hin gamle,
griper i guldsträng,
stillare susar
sången än förr.
Lyssnande hvilar
Vanadis [10] hvita
barmen mot bordet,
brinner och hör.

"Högt sjunga svärden
ständigt i hjelmar;
brusande böljor
blodas alltjämt.
Kraften, de gode
gudarnas gåfva,
bister som berserk
biter i sköld.

Derför var dyre
drotten oss kär, som
stod med sin sköld för
fredliga fält:
sansade styrkans
skönaste afbild
steg som en offer-
ånga åt skyn.

Ord väljer vittra
Valfader, då han
sitter hos Saga,
Söqvabäcks mö.
Så klungo kungsord,
klara som Mimers
böljor, och derhos
djupa som de.

Fridsamt förlikar
Forsete [1] tvisten,
domarn vid Urdas
vällande våg.
Så satt å domsten
dyrkade drotten,
blidkade händer
blodhämnden bjöd.

Karg var ej kungen,
kring sig han strödde
dvärgarnas dag-glans, [2]
drakarnas bädd. [2]
Gåfvan gick glad från
gifmilda handen,
lätt från hans läppar
lidandets tröst.

Välkommen, vise
Valhalla-arfving!
Länge lär Norden
lofva ditt namn.
Brage dig helsar
höfviskt med horndryck,
nornornas fridsbud
nerifrån Nord!"

---

[10] Freja. [1] Se sid. 17, not. 5. [2] Forntida skalders benämning på guld.

22.

Konungavalet.

Till tings! Till tings! Budkaflen går
kring berg och dal.
Kung Ring är död: nu förestår
ett kungaval.

Då tager bonden svärd från vägg,
det stål är blått.
Med fingret pröfvar han dess egg,
den biter godt.

De piltar se med glädje på
det stålblå sken;
de lyfta svärdet två och två,
för tungt för en.

Men dottern skurar hjelmen ren —
blank skall han bli —
och rodnar, när hon skådar se'n
sin bild deri.

Sist tar han sköldens runda värn,
en sol i blod.
Hell dig, du frie man af jern,
du bonde god!

All landets ära växer ur
ditt fria bröst.
I striden är du landets mur,
i frid dess röst.

Så samlas de med sköldegny
och vapenbrak

på öppet ting, ty himlens sky
är deras tak.

Men Frithiof står på tingets sten,
hos honom står
den kungason, en liten en
med guldgult hår.

Då går ett sorl kring bondelag:
"För liten är
den kungsson, kan ej skipa lag,
ej leda här." —

Men Frithiof lyfte pilten ung
på skölden opp:
"I Nordmän, här är eder kung
och landets hopp.

Sen här den gamle Odens ätt
i bild så skön.
På sköld han känner sig så lätt
som fisk i sjön.

Jag svär att skydda rike hans
med svärd och stång
och sätta faderns gyllne krans
på son en gång.

Forsete, Balders höge son,
han hört min ed;
och om jag viker derifrån,
slå han mig ned!" —

Men pilten satt på skölden lyft,
lik kung å stol,
lik unga örnen, som från klyft
ser opp mot sol.

Den väntan blef det unga blod
till slut för lång,

och med ett hopp i mark han stod,
ett kungligt språng!

Då ropte böndren högt på ting:
"Vi, Nordens män,
vi kore dig, blif lik kung Ring,
sköldburne sven!

Och Frithiof före dina bud,
tills du blir stor.
Jarl Frithiof, dig ge vi till brud
hans sköna mor." —

Då blickar Frithiof mörk: "I dag
är kungaval,
men bröllop ej; min brud tar jag
af eget val.

Till Balders hage vill jag gå,
har möte stämt
med mina nornor der: de stå
och vänta jämt.

Ett ord jag måste tala med
de sköldemör.
De bygga under tidens träd,
och ofvanför.

Ljuslockig Balder vredgas än,
den bleke gud.
Han tog, blott han kan ge igen
mitt hjertas brud." —

Då helsade han nyvald kung,
på pannan kysst,
och långsamt öfver hedens ljung
försvann han tyst.

23.

Frithiof på sin faders hög.

"Hur skönt ler solen, huru vänligt hoppar
dess milda stråle ifrån gren till gren!
Allfaders blick, i aftondaggens droppar,
som i hans verldshaf, lika klar och ren!
Hur röda färgar hon ej bergens toppar!
O, det är blod på Balders offersten!
I natt är snart det hela land begrafvet,
snart sjunker hon, en gyllne sköld, i hafvet.

Först låt mig dock bese de kära ställen,
min barndoms vänner, dem jag älskat så.
Ack! samma blommor dofta än i qvällen,
och samma foglar än i skogen slå.
Och vågen tumlar sig som förr mot hällen, —
o, den som aldrig gungat deruppå!
Om namn och bragder jämt den falska talar,
men fjärran för hon dig från hemmets dalar.

Jag känner dig, du flod, som ofta burit
den djerfve simmarn på din bölja klar.
Jag känner dig, du dal, der vi besvurit
en evig tro, som jorden icke har.
Och björkar I, uti hvars bark jag skurit
de runor många, I stån ännu qvar
med stammar hvita och med kronor runda:
allt är som förr, blott jag är annorlunda.

Är allt som förr? Hvar äro Framnäs' salar
och Balders tempel på den vigda strand?
Ack! det var skönt uti min barndoms dalar,
men derutöfver har gått svärd och brand,

och menskors hämnd och gudars vrede talar
till vandrarn nu från svarta svedjeland.
Du fromme vandrare, ej hit du drage,
ty skogens vilddjur bo i Balders hage.

Det går en frestare igenom lifvet,
den grymme Nidhögg [3] ifrån mörkrets verld.
Han hatar Asa-ljuset, som står skrifvet
på hjeltens panna, på hans blanka svärd.
Hvart nidingsdåd, i vredens stund bedrifvet,
det är hans verk, är mörka makters gärd;
och när det lyckas, när han templet tänder,
då klappar han uti kolsvarta händer.

Fins ej försoning, strålande Valhalla?
Blåögde Balder! tar du ingen bot?
Bot tager mannen, när hans fränder falla,
de höge gudar sonar man med blot. [4]
Det sägs, du är den mildaste af alla,
bjud, och hvart offer ger jag utan knot.
Ditt tempels brand var icke Frithiofs tanka,
tag fläcken bort ifrån hans sköld, den blanka!

Tag bort din börda, jag kan den ej bära,
qväf i min själ de mörka skuggors spel;
försmå ej ångern, låt en lefnads ära
försona dig för ögonblickets fel!
Jag bleknar ej, fast Ljungarn sjelf står nära,
i ögat kan jag se den blekblå Hel.
Du fromme gud med dina månskensblickar,
dig ensam räds jag och den hämnd du skickar.

Här är min faders grafhög. Sofver hjelten?
Ack! han red hän, der ingen kommer från.
Nu dväljs han, sägs det, uti stjernetälten
och dricker mjöd och gläds åt sköldars dån.
Du Asagäst, se ner från himlafälten,
din son dig kallar, Thorsten Vikingsson!

---

[3] En i den nordiska gudasagan omtalad ryslig drake. [4] Offer.

Jag kommer ej med runor eller galder,[5]
men lär mig blott, hur blidkas Asa-Balder?

Har grafven ingen tunga? För en klinga
den starke Angantyr[6] ur högen qvad.
Det svärd var godt, men Tirfings pris är ringa
mot hvad jag ber, om svärd jag aldrig bad;
svärd tar jag väl i holmgång sjelf, men bringa
du mig försoning ifrån Asars stad!
Min skumma blick, min gissning blott du lede,
ett ädelt sinne tål ej Balders vrede.

Du tiger, fader! Hör du, vågen klingar,
ljuft är dess sorl, lägg ner ditt ord deri!
Och stormen flyger, häng dig vid hans vingar
och hviska till mig, som han far förbi!
Och vestern hänger full af gyllne ringar,
låt en af dem din tankes härold bli! —
Ej svar, ej tecken för din son i nöden
du eger, fader! O, hur arm är döden!" —

Och solen släcks, och aftonvinden lullar
för jordens barn sin vaggsång utur skyn,
och aftonrodnan körer opp och rullar
med rosenröda hjul kring himlens bryn.
I blåa dalar, öfver blåa kullar
hon flyger fram, en skön Valhallasyn:
Då kommer plötsligt öfver vestervågor
en bild framsusande i guld och lågor.

En hägring kalla vi det himlens under
(i Valhall klingar hennes namn mer skönt).
Hon sväfvar sakta öfver Balders lunder,
en gyllne krona på en grund af grönt.

---

[5] Trollsånger. [6] En kämpe, som besegrades i envig af Hjalmar den hugfulle och blef lagd i hög med sitt svärd Tirfing. Hans dotter Hervar anropade sin döde fader om svärdet och blef enligt sagan bönhörd.

Det skimrar öfver och det skimrar under
med sällsam glans, ej förr af menskor rönt.
Till slut hon stannar, sjunkande till jorden,
der templet stått, nu sjelf ett tempel vorden.

En bild af Breidablick,[7] den höga muren
stod silfverblank på klippans brant och sken.
Af djupblått stål hvar pelare var skuren,
och altaret utaf en ädelsten;
och dômen[8] hängde, som af andar buren,
en vinterhimmel stjerneklar och ren,
och högt deri, med himmelsblåa skrudar,
med gyllne kronor, sutto Valhalls gudar.

Och se, på runbeskrifna sköldar stödda,
de höga nornor uti dörren stå:
tre rosenknoppar i en urna födda,
allvarliga, men tjusande ändå.
Och Urda[9] pekar tyst på det förödda,
det nya tempel pekar Skulda[10] på.
Och bäst som Frithiof nu sig sansa hunnit
och gläds och undrar, så är allt försvunnet.

"O, jag förstår er, mör från tidens källa,
det var ditt tecken, hjeltefader god!
Det brända templet skall jag återställa,
skönt skall det stå på klippan, der det stod.
O, det är härligt att få vedergälla
med fredlig bragd sin ungdoms öfvermod!
Den djupt förkastade kan hoppas åter,
den hvite guden blidkas och förlåter.

Välkomna stjernor, som der uppe tågen!
Nu ser jag åter glad er stilla gång.
Välkomna norrsken, som der uppe lågen!
I voren tempelbrand för mig en gång.

---

[7] Balders "vidt skimrande" borg; det skönaste stället i Valhall. [8] Takhvalfvet. [9] Det förflutnas norna. [10] Det tillkommandes norna.

Uppgrönska, ättehög! och stig ur vågen,
så skön som förr, du underbara sång!
Här vill jag slumra på min sköld och drömma,
hur menskor sonas och hur gudar glömma."

24.

Försoningen.

Fulländadt nu var Balders tempel. Deromkring
stod ej som förr en skidgård, men af hamradt jern,
med gyllne knappar på hvar stång, ett värn var rest
kring Balders hage: som en stålklädd kämpehär
med hillebårder [1] och med gyllne hjelmar, stod
det nu på vakt kring gudens nya helgedom.
Af idel jättestenar var dess rundel byggd,
med dristig konst hopfogade, ett jätteverk
för evigheten, templet i Upsala likt,
der Norden såg sitt Valhall i en jordisk bild.
Stolt stod det der på fjällets brant och speglade
sin höga panna uti hafvets blanka våg.
Men rundt omkring, en präktig blomstergördel lik,
gick Balders dal med alla sina lundars sus,
med alla sina foglars sång, ett fridens hem.
Hög var den kopparstöpta port, och innanför
två pelarrader uppå starka skulderblad
uppburo hvalfvets rundel, och han hang så skön
utöfver templet, som en kupig sköld af guld.
Längst fram stod gudens altar. Det var hugget af
en enda nordisk marmorklyft, och deromkring
ormslingan [2] slog sin ringel, full med runeskrift,

---

[1] Ett forntida vapen, som utgjorde både yxa och spjut. [2] Så kallad, emedan runskriften plägade ristas i form af en slingrande orm.

djuptänkta ord ur Vala och ur Havamal.
Men uti muren ofvanföre var ett rum
med gyllne stjernor uppå mörkblå grund, och der
satt fromhetsgudens [3] silfverbild, så blid, så mild,
som silfvermånen sitter uppå himlens blå. —
Så templet syntes. Parvis trädde nu derin
tolf tempeljungfrur, klädda uti silfverskir,
med rosor uppå kinderna och rosor i
det oskuldsfulla hjertat. Framför gudens bild
kring nyinvigda altaret de dansade,
som vårens vindar dansa öfver källans våg,
som skogens elfvor dansa i det höga gräs,
när morgondaggen ligger skimrande derpå.
Och under dansen sjöngo de en helig sång
om Balder, om den fromme, hur han älskad var
utaf hvart väsen, hur han föll för Höders pil,
och jord och haf och himmel greto. Sången var,
som om den icke komme från ett menskligt bröst,
men som en ton från Breidablick, från gudens sal,
som tanken på sin älskling hos en enslig mö,
när vakteln slår de djupa slag i nattens frid
och månen skiner öfver björkarna i Nord. —
Förtjust stod Frithiof, lutad vid sitt svärd, och såg
på dansen, och hans barndomsminnen trängde sig
förbi hans syn, ett lustigt folk, ett oskuldsfullt.
Med himmelsblåa ögon och med hufvuden
omflutna utaf lockigt guld, de vinkade
en vänlig helsning till sin forna ungdomsvän.
Och som en blodig skugga sjönk hans vikingslif
med alla sina strider, sina äfventyr,
i natten neder, och han tyckte sjelf sig stå
en blomsterkransad bautasten på deras graf.
Och allt som sången växte, höjde sig hans själ
från jordens låga dalar upp mot Valaskjalf; [4]
och mensklig hämnd och menskligt hat smalt sakta hän,
som isens pansar smälter ifrån fjällets bröst,
när vårsol skiner; och ett haf af stilla frid,
af tyst hänryckning göt sig i hans hjeltebarm.

---

[3] Balder. [4] Odens borg.

Det var, som kände han naturens hjerta slå
emot sitt hjerta, som han ville trycka rörd
Heims-kringla [5] i sin broderfamn och stifta frid
med hvarje skapadt väsen inför gudens syn. —
Då trädde in i templet Balders öfverprest,
ej ung och skön, som guden, men en hög gestalt,
med himmelsk mildhet i de ädla anletsdrag,
och ned till bältestaden [6] flöt hans silfverskägg.
En ovan vördnad intog Frithiofs stolta själ,
och örnevingarna på hjelmen sänktes djupt
inför den gamle; men han talte fridens ord:
"Välkommen hit, son Frithiof! Jag har väntat dig;
ty kraften svärmar gerna vidt kring jord och haf,
en berserk lik, som biter blek i sköldens rand,
men trött och sansad vänder hon dock hem till slut.
Den starke Thor drog mången gång till Jotunheim, [7]
men trots hans gudabälte, trots stålhandskarna,
Utgårda-Loke [8] sitter på sin tron ännu;
det onda viker icke, sjelf en kraft, för kraft.
En barnlek blott är fromhet, ej förent med kraft;
hon är som solens strålar uppå Ägirs barm, [9]
en löslig bild med vågen stigen eller sänkt,
förutan tro och hållning, ty han har ej grund.
Men kraft förutan fromhet tär ock bort sig sjelf,
som svärdet tärs i högen: hon är lifvets rus,
men glömskans häger sväfvar öfver hornets brädd,
och när den druckne vaknar, blygs han för sitt dåd.
All styrka är från jorden, ifrån Ymers [10] kropp;
de vilda vattnen äro ådrorna deri,
och hennes senor äro smidda utaf malm.
Dock blir hon tom och öde, blir hon ofruktbar,
tills solen, himlens fromhet, skiner deruppå.
Då grönskar gräs, då stickas blomstrens purpurduk,
och trädet lyfter kronan, knyter fruktens guld,
och djur och menskor näras vid sin moders barm.

---

[5] Jorden. [6] Midjan. [7] Jättarnas hemvist. [8] Loke, den onda makten, kallades Utgårda-Loke, emedan han bodde i verldens yttersta trakt, Jotunheim. [9] Hafvet. [10] En ofantlig jätte, som dödades af gudarna och af hvars kropp de sedan skapade verlden.

Så är det ock med Askers [1] barn. Två vigter har
Allfader lagt i vågskåln för allt menskligt lif,
motvägande hvarandra, när den våg står rätt;
och jordisk kraft och himmelsk fromhet heta de.
Stark är väl Thor, o yngling, när han spänner hårdt
sitt Megingjard [2] utöfver bergfast höft och slår.
Vis är väl Oden, när i Urdas silfvervåg
han blickar ner och fogeln kommer flygande
till Asars far med tidningar från verldens rund.
Dock bleknade de bägge, deras kronors glans
halfslocknade, när Balder, när den fromme föll,
ty han var bandet uti Valhalls gudakrans.
Då gulnade på tidens träd dess kronas prakt,
och Nidhögg [3] bet uppå dess rot, då lossades
den gamla nattens krafter, Midgårdsormen [4] slog
mot skyn sin ettersvälda stjert, och Fenris [5] röt
och Surturs [6] eldsvärd ljungade från Muspelheim.
Hvart helst se'n dess ditt öga blickar, striden går
med härsköld genom skapelsen: i Valhall gal
gullkammig hane, blodröd hane gal till strids
på jorden och inunder jord. Förut var frid
ej blott i gudars salar, men på jorden ock;
frid var i menskors som i höge gudars barm.
Ty hvad som sker här nere, det har redan skett
i större mått der uppe: menskligheten är
en ringa bild af Valhall; det är himlens ljus,
som spegla sig i Sagas runbeskrifna sköld.
Hvart hjerta har sin Balder. Mins du än den tid,
då friden bodde i ditt bröst och lifvet var
så gladt, så himmelskt stillá, som sångfogelns dröm,
när sommarnattens vindar vagga hit och dit
hvar sömnig blommas hufvud och hans gröna säng?
Då lefde Balder ännu i din rena själ,
du Asason, du vandrande Valhallabild!
För barnet är ej guden död, och Hela ger

---

[1] Den först skapade mannen. [2] Styrkans bälte. [3] En drake, som evigt gnager på verldsträdets rot. [4] Barn af Loke; kastades af Oden i hafvet, der han växte så, att han räckte kring hela jorden. [5] Fenris-ulfven var också ett af Lokes barn. [6] Eldens gud. Hans rike hette Muspelheim.

igen sitt rof, så ofta som en menska föds.
Men jämte Balder växer i hvar mensklig själ
hans blinde broder, nattens Höder;[7] ty allt ondt
föds blindt, som björnens yngel föds, och natten är
dess mantel, men det goda kläder sig i ljus.
Beställsam träder Loke, frestarn, fram alltjämt
och styr den blindes mördarhand, och spjutet far
i Valhalls kärlek, i den unge Balders bröst.
Då vaknar hatet, våldet springer opp till rof,
och hungrig stryker svärdets ulf kring berg och dal,
och drakar simma vilda öfver blodig våg.
Ty som en kraftlös skugga sitter fromheten,
en död ibland de döda, hos den bleka Hel,
och i sin aska ligger Balders gudahus. —
Så är de höge Asars lif en förebild
till mensklighetens lägre: bägge äro blott
Allfaders stilla tankar, de förändras ej.
Hvad skett, hvad ske skall, det vet Valas djupa sång.
Den sång är tidens vaggsång, är dess drapa ock,
Heimskringlas häfder gå på samma ton som den,
och mannen hör sin egen saga deruti.
Förstån I ännu eller ej? spör Vala dig. —
Du vill försonas. Vet du hvad försoning är?
Se mig i ögat, yngling, och blif icke blek!
På jorden går försonarn kring och heter *Död.*
All tid är från sin början grumlad evighet,
allt jordiskt lif är affall från Allfaders tron,
försonas är att vända renad dit igen.
De höge Asar föllo sjelfve; Ragnarök[8]
är Asarnas försoningsdag, en blodig dag
på Vigrids hundramila slätt:[9] der falla de,
ohämnade dock icke, ty det onda dör
för evigt, men det fallna goda reser sig
ur verldsbåls-lågan, luttradt till ett högre lif.
Väl faller stjernekransen blek och vissnad ner
från himlens tinning, väl försjunker jord i sjön;
men skönare hon återföds och lyfter glad

---

[7] Balders blinde broder, förledd af Loke att döda Balder. [8] Verldens yttersta stund. [9] Den slätt, der gudarna vid verldens undergång strida med de onda makterna.

sitt blomsterkrönta hufvud utur vågorna,
och unga stjernor vandra med gudomlig glans
sin stilla gång utöfver den nyskapade.
Men på de gröna kullar styrer Balder då
nyfödda Asar och en renad menskoätt;
och runetaflorna af guld, som tappats bort
i tidens morgon, hittas uti gräset då
på Idavallen [10] af försonta Valhalls barn. —
Så är det fallna godas död dess eldprof blott,
är dess försoning, födseln till ett bättre lif,
som återflyger skäradt dit, det kom ifrån,
och leker skuldlöst, som ett barn på faderns knä.
Ack! allt det bästa ligger på hinsidan om
grafhögen, Gimles [1] gröna port, och lågt är allt,
besmittadt allt, som dväljes under stjernorna. —
Dock, äfven lifvet eger sin försoning re'n,
en ringare, den högres stilla förespel.
Hon är som skaldens löpning på sin harpa, när
med konsterfarna fingrar han slår sången an
och stämmer tonen, sakta pröfvande, till dess
att handen griper väldigt uti strängens guld,
och forntids stora minnen lockas ur sin graf,
och Valhalls glans omstrålar de förtjustas syn.
Ty jorden är dock himlens skugga, lifvet är
förgården dock till Balderstemplet ofvan skyn.
Till Asar blotar [2] hopen, leder gångarn fram,
guldsadlad, purpurbetslad, för att offras dem.
Det är ett tecken, och dess mening djup, ty blod
är morgonrodnan till en hvar försoningsdag.
Men tecknet är ej saken, det försonar ej;
hvad sjelf du brutit gäldar ingen ann för dig.
De döda sonas vid Allfaders gudabarm,
den lefvandes försoning är i eget bröst.
Ett offer vet jag, som är gudarna mer kärt
än rök af offerbollar, det är offret af
ditt eget hjertas vilda hat, din egen hämnd.
Kan du ej döfva deras klingor, kan du ej
förlåta, yngling, hvad vill du i Balders hus?

---

[10] Gudarnas samlings- och domarplats. [1] De saligas boning. [2] Offrar.

hvad mente du med templet, som du reste här?
Med sten försonas Balder ej; försoning bor
här nere, som der uppe, blott der friden bor.
Försonas med din fiende och med dig sjelf,
då är du ock försonad med ljuslockig gud. —
I Södern talas om en Balder, jungfruns son, [3]
sänd af Allfader att förklara runorna
på nornors svarta sköldrand, outtydda än.
Frid var hans härskri, kärlek var hans blanka svärd,
och oskuld satt som dufva på hans silfverhjelm.
From lefde han och lärde, dog han och förlät,
och under fjärran palmer står hans graf i ljus.
Hans lära, sägs det, vandrar ifrån dal till dal,
försmälter hårda hjertan, lägger hand i hand
och bygger fridens rike på försonad jord.
Jag känner ej den läran rätt, men dunkelt dock
i mina bättre stunder har jag anat den;
hvart menskligt hjerta anar den ibland, som mitt.
En gång, det vet jag, kommer hon och viftar lätt
de hvita dufvovingar öfver Nordens berg.
Men ingen Nord är längre till för oss den dag,
och eken susar öfver de förgätnas hög.
I lyckligare slägten, I som dricken då
strålbägarn af det nya ljus, jag helsar er!
Väl eder, om det jagar bort hvar sky, som hängt
sitt våta täcke hittills öfver lifvets sol.
Förakten likväl icke oss, som redligt sökt
med oafvända ögon hennes gudaglans!
En är Allfader, fastän fler hans sändebud. —
Du hatar Beles söner. Hvarför hatar du?
Åt sonen af en odalbonde ville de
ej ge sin syster, ty hon är af Semings blod,
den store Odensonens: deras ättartal
når upp till Valhalls troner, det ger stolthet in.
Men börd är lycka, ej förtjenst, invänder du.
Af sin förtjenst, o yngling, blir ej menskan stolt,
men endast af sin lycka; ty det bästa är
dock gode gudars gåfva. Är du sjelf ej stolt

---

[3] Kristus.

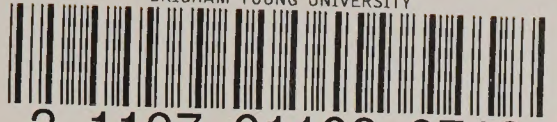
af dina hjeltebragder, af din högre kraft?
Gaf du dig sjelf den kraften? Knöt ej Asa-Thor
dig armens senor fasta såsom ekens gren?
Är det ej gudens högre mod, som klappar gladt
i sköldeborgen af ditt hvälfda bröst? Är ej
det gudens blixt, som ljungar i ditt ögas brand?
De höga nornor sjöngo vid din vagga re'n
drottqvädet af din lefnad; din förtjenst deraf
är större ej än kungasonens af sin börd.
Fördöm ej andras stolthet, att ej din fördöms!
Nu är kung Helge fallen." — Här bröt Frithiof af:
"Kung Helge fallen? När och hvar?" — "Du vet det sjelf,
så länge som du murat här, han var på tåg
bland finnarna i fjällen. På en ödslig klint
stod der ett gammalt tempel, vigdt åt Jumala. [4]
Nu var det stängdt och öfvergifvet länge se'n;
men öfver porten ännu en vidunderlig
forntidabild af guden lutade till fall.
Men ingen tordes nalkas, ty en sägen gick
bland folket ifrån slägt till slägt, att hvem som först
besökte templet, skulle skåda Jumala.
Det hörde Helge, och med blind förbittring drog
han upp å öde stigar emot hatad gud
och ville störta templet. När han kom dit upp,
var porten stängd och nyckeln rostad fast deri.
Då grep han om dörrposterna och rystade
de multna stammar: på en gång med rysligt brak
föll bilden ner och krossade uti sitt fall
Valhallasonen, och så såg han Jumala.
Ett bud i natt har bragt oss tidningen härom.
Nu sitter Halfdan ensam på kung Beles stol;
bjud honom handen, offra gudarna din hämnd!
Det offret fordrar Balder, fordrar jag, hans prest,
till tecken att du icke gäckat fridsäll gud.
Förvägrar du det, då är templet fåfängt bygdt,
och fåfängt har jag talat." — —
Nu steg Halfdan in
utöfver koppartröskeln, och med oviss blick

[4] Finsk gud.

han stod på afstånd från den fruktade och teg.
Då knäppte Frithiof brynjohataren [5] från länd,
mot altaret han stödde sköldens gyllne rund
och trädde obeväpnad till sin ovän fram.
"I denna strid", så talte han med vänlig röst,
"är ädlast den, som bjuder först sin hand till frid."
Då rodnade kung Halfdan, drog stålhandsken af,
och länge skilda händer slogo nu ihop,
ett kraftigt handslag, trofast såsom fjällens grund.
Förbannelsen upplöste gubben då, som låg
utöfver Varg i veum, [6] öfver biltog man.
Och som den löstes, insteg plötsligt Ingeborg,
brudsmyckad, hermlinsmantlad, utaf tärnor följd,
som månen följs af stjernorna på himlens hvalf.
Med tårar i de sköna ögonen hon föll
intill sin broders hjerta, men han lade rörd
den kära systern intill Frithiofs trogna bröst.
Och öfver gudens altar räckte hon sin hand
åt barndomsvännen, åt sitt hjertas älskade. — —

---

[5] Svärdet. [6] Se sid. 90, not. 3.

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 01108 9718